

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR HISTORISKA STUDIER

Platser att återkomma till.

En samtidsarkeologisk analys av nutida graffiti, mellan Karlstad och Göteborg.

Viktor Karlin

Institutionen för historiska studier Göteborgs
universitet

Arkeologiskt självständigt arbete på

Kandidatnivå.

15 hp HT 2025

Handledare: Willie Nordström

Figur 1. En samtida hällmålning. Foto taget av Viktor Karlin

Abstract

This essay research contemporary graffiti between Gothenburg and Karlstad, by using archaeological frameworks. The purpose of this essay is to use a phenomenological approach to the graffiti art made by one painter. By following one painter you can get a view of their movement patterns, how they choose where to paint, how the art evolves over time and what and how they choose to present their art to the world. A field study was made for this essay, which use an archaeological survey guide to document the contemporary remains. The results show that the painter drew on a variety of material but preferred to paint on highway signs and underpasses. The painter returns to multiple of the underpasses to show an evolution in their style. Multiple comparisons are made to the Swedish petroglyphs and cliff paintings of the foreign times and how most of these paintings are mostly aimed towards areas of transport.

Sökord: Graffiti, graffitiarkeologi, fenomenologi, samtidsarkeologi, samtidsarkeologisk inventering. Karlstad, Göteborg, rörelsemönster

Search Terms: Graffiti, graffiti-archaeology, phenomenology, contemporary archaeology, contemporary archeological field survey, Karlstad, Gothenburg, movement patterns

Innehållsförteckning

Platser att återkomma till	1
En samtidsarkeologisk analys av nutida graffiti, mellan Karlstad och Göteborg.	1
1. Inledning	1
1.1 Bakgrund.	1
1.1.1 Den samtida graffiti och varför man målar.....	1
1.2 Syfte.....	3
1.3 Frågeställningar.....	3
1.4 Forskningsöversikt.....	4
1.4.1 Samtidsarkeologi.....	4
1.4.2 Graffiti.....	5
1.5 Teoretiska perspektiv	9
1.5.1 Begreppsapparat	10
1.6 Metod och material.....	12
1.6.1 Fältstudien	13
1.6.2 Google Maps och Google Street View som arkiv	13
1.6.3 RAÄ:s Riktlinjer	13
1.7 avgränsningar.....	15
1.8 Reflektion	16
2.0 Fältstudien, den långa sträckan.	17
2.1.Västra Götalands Län.....	18
2.1.1 Pook i Göteborg	19
2.1.2 Nödinge.....	24
2.1.3 Pook i Åmål	26
2.2 Värmlands län	27
2.2.1 Säffle	27
2.2.2 Grums närområde, från Segmon till Sörmon	29
2.2.3 Slutdestinationen, Karlstad.	35
3.0 Google Street View, fältstudiens stora komplementverk.....	38
3.1 Åmål i arkiven.....	38
3.2 Värmland i arkivet.	41
4.0 Analys.....	49
4.1 De synliga mönstren kring Pooks målade.....	49

5. Slutdiskussion och slutsats	55
6.0 Sammanfattning	57
7.0 Referenser.....	58
Bilagor:.....	68

1. Inledning

Att måla i sin omgivning är någonting människan nästan alltid gjort. Även om det är att till exempel måla fiskar, hjortdjur och båtar vid hällmålningarna i Tumlehed för mer än 5000 år sedan med rödockra (Schulz Paulsson et al. 2019: 398), eller om det nu är att måla graffiti och skriva "Pook" på undersidan av en bro, så är båda skapade för att uttrycka sig konstnärligt. Målningen i vår omgivning är ett fenomen som människan har gemensamt med sig själv oavsett tidpunkt. Vad är då skillnaden mellan Tumleheds hällmålningar och graffiti? De olika målningsformerna går att definieras på olika sätt som gör begreppen mer eller mindre lika. En definition för konst nämnd av Zagarov och Hristov (2023) är förkortningen PEDS som står för Paintings, Engravings, Drawings och Stencils (Zagarov & Hristov 2023: 2, 3). Med denna definition är de gamla paleolitiska hällmålningarna som bland annat avbildar tjurar och hästar i Lascaux Frankrike (Bataille 1955), hällristningarna som avbildar båtar och älgar vid Nämforsen (Nämforsens Hällristnings Museum u.å.) och en samtida graffiti målning längst en bilväg, blir alla med denna definition liknande verk. **Grffiti** är ett flerdimensionellt och laddat begrepp där en tydlig konsensus kring ordets definition inte existerar. För att hålla detta arbete konkret så kommer endast en definition av ordet att användas. Den definition av graffiti som kommer användas är även den ursprungliga definitionen av ordet. Graffiti som term benämns för första gången av arkeologer vid exkursioner och utgrävningar vid Pompeji under 1800-talet. Arkeologerna använder sig då av detta begrepp för att skilja på otillåtna och tillåtna målningar och skrifter i staden. Graffiti är med denna definition: målningar och skrift, utförda otillåtet och ofta olagliga vid en plats (Kimvall 2014, 18) (Garruchi 1858).

1.1 Bakgrund.

1.1.1 Den samtida graffiti och varför man målar

Grffiti är ett generellt sätt laddat ämne. Det finns ingen tydlig konsensus i frågan om hur begreppet ska definieras och om själva graffiti är bra eller dålig. Graffiti är för många en konstform, ett sätt att uttrycka sig på, trots att det i många fall är olagligt. Just den tolkningen av graffiti som en konstform och inte bara klotter, är en orsak till att vissa väljer att ta avstånd från begreppet "graffiti" på grund av dess negativa stigma. Ett ord som föreslås användas i stället för graffiti är begreppet "street art", som Schacter (2014) berättar om i *The Ugly Truth of Street Art*. Street art är en term som brukar vara reserverad för den "lagliga graffiti" och målningar som är betalda och önskade av kommuner och stater. Schacter anser att detta inte borde vara fallet och att den olagliga graffiti även borde vara en del av begreppet. Det visar en starkare tillvaro och en mer levande stad när det är de obetalda gatumålarna som målar för sin egen vilja och inte bara för en betalning som gör staden mer äkta (Schacter 2014:163). Utöver tolkningen av graffiti som en viktig konstform är en av de andra vanligaste synsätten att det bara är vandalism och klotter, ett förstörande i städer och i naturen. Det är något som det ofta skrivs om i tidningar, som till exempel i New York Times (2014-04-12) i artikeln *Grffiti is always vandalism*. Där menar skribenten att graffiti aldrig är mer än vandalism då den dyker upp utan samtycke och är då aldrig okej. Ett annat exempel är en artikel skriven av Christer

Wik (2022-04-08) i NWT (Nya Wermlands Tidning) med titeln *Allt klotter längs E18: "Det förstör intrycket av Karlstad"*. Även uppsatsens huvudfokus syns med på framsidan av artikeln, en graffiti målning med motivet Pook (Fig. 2). I artikeln skrivs det om att graffitin får Karlstad att se mindre trevlig ut och att allt klotter borde tas bort så fort som möjligt.

Allt klotter längs E18: "Det förstör intrycket av Karlstad"

PUBLICERAD: 2022-04-08

 Christer Wik
christer.wik@nwt.se

 Dela Spara

Figur 2. Artikel ifrån tidningen NWT, med Pook på omslaget, skriven av Christer Wik, foto taget utav Helena Karlsson. Skärmdump tagen på artikeln framsida

Många av de som är aktiva målare eller är insatta i graffitivärlden väljer att ta avstånd från ordet graffiti på grund av stigmatiseringen och kopplingen till det illegala. De finns ett flertal olika termer som de förespråkar för i stället för graffiti, några av dessa är "Aerosol art" och TTP/TTP-graffiti som står för Tag, Throw up och Piece graffiti. (Kimvall 2014: 19).

Den moderna sprejburksgraffitin uppkom först som fenomen i Philadelphia och spred sig hastigt vidare till New York under 60–70 talet, där några av de tidigaste nybyggarna för graffitin framträdde. Det är i New York som graffitin verkligen får sitt fotfäste när den tillkommer som en del utav de hip-hop subkulturer som existerar i staden. Fokuset på graffitin blev att göra komplexa målningar och att skriva vackert. Denna kalligrafiska graffiti spred sig sedan i gemenskap med hip-hoppen vidare till Europa under 80-talet (Kimvall 2014: 43).

En av de största faktorerna som spred graffiti kulturen till Sverige samt till resterande världen var delvis några filmer och dokumentärer som släpptes under 80-talet. Filmerna bidrog mycket till populariseringen och spridningen av konstformen och subkulturerna. En av de mest populära filmerna *Style Wars*, en graffitidokumentär gjord av Tony Silver och Henry Chalfant (IMDB u.å.) En annan film är *Wildstyle* av Charlie Ahearn som är en av de tidigaste och viktigaste filmerna för graffitins spridning till omvärlden (IMDB u.å.). Den sista filmen som

kommer nämnas här är producerad av Harry Belafonte och filmen *Beatstreet* (IMDB u.å.). Bortsett ifrån dessa inflyttningsrika filmer var även boken *Subway art* av Martha Cooper och Henry Chalfant (1984) en av de viktigaste delarna för spridningen av graffiti till resterande världen (Thames & Hudson u.å.; Jacobson 1994: 36–37).

Generellt sett har graffiti blivit tolkad som ett sätt för människor som bor i stadsmiljöer att kunna trotsa eller agera ut mot personliga och samhälleliga restriktioner. Vissa akademiker har undersökt de psykologiska motivationerna till varför man målar graffiti (Lasley 1995; Pani & Sagliaschi, 2009). Några orsaker till att man målar graffiti nämns i texten *Tagging: Deviant behavior or adolescent rites of passage?* skriven av Gregory Hippolyte Brown som forskar inom klinisk psykologi (2016). Orsakerna som nämns, är att man vill ha någon sorts konstnärlig bekräftelse, att man målar på dessa offentliga och illegala platser för att leta efter spänning i vardagen, eller att man har en samhörighet där man ofta målar tillsammans. Själva taggandet kan också beskrivas som en nutida "rite of passage", någonting som liknar traditionella ceremonier från äldre kulturer. Att skapa en tag, förklaras som en psykologisk ritual som är till för att ge målaren handlingskraft och ett syfte. Att tagga blir då en spegling av sig själv, där målningarna på dessa offentliga, olagliga och ofta farliga platser kan spegla en målares psyke och hälsotillstånd. Extra motivation till dessa handlingar kommer även från de subkulturer som tillhör graffiti-målningen, där människorna som är en del av den stöttar och ger beröm till målningarna (Brown et al. 2017: 2).

1.2 Syfte

Syftet i detta arbete har varit att undersöka graffiti genom att kategorisera och ge målningar en kronologi för att kunna upptäcka rörelsemönster hos målaren. Utöver undersökandet av rörelsemönster undersöks det om det fanns några andra mönster angående vad som målas på, vilka platser, och med den informationen då se om man kan förstå sig på till vilka platser man återkommer till och varför. Detta utförs för att försöka få en förståelse för hur den samtida målarens tankegångar går. Lyckas vi få en förståelse över den nutida målaren, skulle det i förlängning kunna ge oss en förståelse för den forntida målaren. Detta utförs genom att följa och inventera en specifik målarens tag och målning. Målningarna som studerades har alla motivet Pook. För inventerandet kommer RAÄ:s inventeringsguide tas till hjälp för hur man inventerar dessa samtida målningar. Detta görs både för att just ta reda på vilka platser denna målare har varit på och för att då även se var hen återkommer. Samt att testa hur RAÄ:s styrdokument fungerar om den används på ett samtida graffiti-material.

1.3 Frågeställningar

Detta arbete utgår ifrån två primära frågeställningar och en sekundär frågeställning. De primära frågeställningarna studerar graffiti och hur den förhåller sig till sin omgivning samt till sin egen närvaro. Detta görs genom att studera de mönster som existerar kring en graffiti-konstnärns målningar med fenomenologin som teoretiskt ramverk. Där de konkreta frågorna som studeras är:

- Hur påverkar platsen och omgivningen var graffitin målas?
- Vilka mönster går att upptäcka när man tittar på ett graffittimotivs kategorier och dess relation till tid och rum med hjälp av fenomenologin?

Eftersom denna uppsats använder sig av RAÄ:s inventeringsguide för att inventera de samtida graffitin, kommer en sekundär frågeställning som svarar på hur effektiv inventeringsguiden är när den appliceras på ett samtida material i stället för på en fornlämning att undersökas. Frågeställningen är:

- Vad blir resultatet när man använder sig av RAÄ:s inventeringsguide och applicerar den på ett samtidsarkeologiskt graffitimaterial?

1.4 Forskningsöversikt

1.4.1 Samtidsarkeologi

Samtidsarkeologi är ett begrepp, som likt ”graffiti” har ett flertal olika definitioner samt synonymer. Ett annat vanligt ord som används i stället för samtidsarkeologi är ”nutidsarkeologi”. Eftersom Samtidsarkeologi är ett relativt nytt fenomen för arkeologins långa historia är det en av orsakerna till att den är så flyttande i sin definition. (Persson, 2014: 17,23). Samtidsarkeologin kan definieras bland annat som ”den arkeologi som studerar tiden från 1850 fram till idag” (Burström 2007:14). Denna definition görs för ett flertal olika skäl. En av motivationerna för att året 1850 valdes som år för samtidsarkeologin början är att ett av kraven som finns för att ett material ska kunna vara arkeologiskt är att det ska vara äldre än 1850, som det står om i Kulturmiljölagen §3 (Lag 2013:548). Inte bara är gränsen vid 1850 för samtidsarkeologin på grund ut av arkeologins avslut, Burström motiverar även att gränsen är dragen vid 1850 då detta var den längsta rimliga placeringen av en tidsperiod man fortfarande kunde ha minnen ifrån, när lagen stiftades för mer än 40 år sedan. Det är en tid som fortfarande kan leva kvar idag genom anekdoter från familjemedlemmar (Persson 2014:24. Burström 2007: 11–14). Samtidsarkeologin har potential av att vara en del av arkeologins utökade samhällsuppdrag där den kan kopplas till aktuella diskussioner och debatter angående arkeologins roll i samhället (Persson 2014:17). Den här uppsatsen är samtidsarkeologisk då den undersöker ett material som kommer långt efter 1850.

Man kan inte nämna samtidsarkeologin utan att nämna William Rathje. William Rathje är mest känd för hans arbete inom subkategorin av samtidsarkeologin som kallas för Garbology, med bland annat boken *Rubbish!* (1992) som han skrev tillsammans med Cullen Murphy. *Rubbish!* är baserat på de projekt som University of Arizona etablerade 1973, som gick ut på att försöka undersöka mänskligt beteende med hjälp av arkeologiska metoder i stället för de vanligare psykologiska eller sociologiska ramverken som brukar appliceras på mänskligt beteende (Rathje & Murphy 1992: 10–14). Genom att undersöka samtida skräphögar får man reda på människans riktiga vannon och hur detta skiljer sig emot dess tankegångar. Ett exempel på ny

och kanske motsägelsefull information som visar på faktiskt beteende respektive förväntat beteende. I Arizona under våren 1973 var det brist på rött kött vilket gjorde det svårt att få tag i. Då blir den logiska tolkningen att man åt mindre kött under denna period. Men med hjälp av denna utgrävning och garbologyn kom man fram till motsatsen. Trots att köttet var en bristvara så visade det sig att man köpte mer kött och till och med slängde tre gånger så mycket kött under denna bristperiod till skillnad från hur det såg ut innan denna period började (Rathje & Murphy 1992: 60). Det här med att studera sopor är egentligen inget nytt. Så länge som arkeologi har varit ett yrke har ett av fokuset alltid varit på att undersöka det forntida skräpet, där så länge som skräp fortsätter produceras så kommer arkeologer att fortsätta undersöka det, påstår Rathje (Rathje & Murphy 1992: 10). Det må inte vara fysiskt skräp, men på grund av den negativa konnotationen som ordet graffiti kan ha så är det nog inte långt ifrån skräp enligt en del människor, denna bild av graffiti beskrivs i Deborah Landrys artikel '*Stop calling it graffiti*': *The visual rhetoric of contamination, consumption and colonization* (Landry 2019).

Graffiti har undersökts utifrån det samtidsarkeologiska begreppet ett flertal gånger, där bland annat Willie Nordström (2019) undersökte likheter och skillnader mellan bilder på hällar som kommunikationsvägar från bronsåldern och vår samtid i sin uppsats *Hällristningar och graffiti ur ett flerdimensionellt perspektiv*, (Nordström 2019) och Nordströms masteruppsats *Explorativ graffiti, Flerdimensionalitet och polyagenter* (2020) som diskuterar graffiti fenomenet som mycket mer än bara den slutliga produkten. Nordström diskuterar om betydelsen av hela processen av graffiti, där allt ifrån hur man målar, till på vilket material man målar på är en viktig del i processen av målandet (Nordström 2020).

De tolkningarna av graffiti är någonting som detta arbete även följer, användningen av graffiti som kommunikationsvägar, där den materiella platser är av högt värde för målarnas artistiska process är en tolkning som detta arbete även gör.

1.4.2 Graffiti

Så länge den moderna Graffiti har funnits har den studerats av forskare av olika anledningar. Graffiti har analyserats utifrån ett flertal olika forskningsfält. Några av de centrala vetenskaperna för det samtida graffitiämnet är inom konststudier, arkeologi, sociologi och etnografi.

Tracey E Bowen i sin artikel *Graffiti Art: A Contemporary Study of Toronto Artists* (1999) och Carlo Geneva i artikeln *Graffiti gaze. The writers looking at urban territory and its places* (2025) studerar olika platser men har samma fokus. För båda artiklarna ligger den centrala frågan inte på de faktiska målningarna, utan fokuset är på graffiti målarna. Bowen studerar graffiti konstnärer med olika nivåer av formell konstutbildning genom intervjuer för att sedan kunna undersöka hur de olika konstnärernas tankar skiljer sig kring ämnet (Bowen 1999). Geneva undersöker hur graffiti konstnärerna upplever, tolkar och använder sig utav sina stadsmiljöer när de väljer och utför sina målningar i Italien. Detta undersöks med hjälp av intervjuer med graffiti målare. (Genova 2025). Ett annat sätt att studera graffiti på är som i Jacob Kimvalls Doktorsavhandling *The G-word: Virtuosity and Violation, Negotiating and Transforming Graffiti* (2014), där Kimvall undersöker hur olika aktörer betraktar graffiti

annorlunda beroende på deras kulturella infallsvinklar. Boken undersöker 3 olika kulturella platser, New York ungefär mellan 1970–80 talet, hur graffitin vid Berlinmuren blir beskriven av engelskspråkiga och till sist Stockholms nolltolerans mot graffitin under 1990–2000 talet. I boken diskuteras hur olika människor i olika roller tolkar graffitin annorlunda (Kimvall 2014). Staffan Jacobsons Doktorsavhandling/bok *Den spraymålade bilden, graffitimåleriet som bildform konströrelse och läroprocess* (1996) är en avhandling med ett brett fokus. Jacobson beskriver vad TTP-graffitin innebär, hur man målar både i materiella vägar samt tekniska vägar och hur TTP-graffitin urskiljer sig från andra konstformer. Utöver beskrivandet av själva målandet framställs graffitin som en konströrelse, Jacobson nämner även den problematik som finns runt ämnet (Jacobson 1996).

Graffitin och dess subkulturer har även undersökts sociologiskt. Artiklar som *At the Wall: Graffiti Writers, Urban Territoriality, and the Public Domain* av Andrea Mubi Brighenti (2010) och *Participation in the figured world of graffiti* av Imuris Valle och Eduardo Weiss (2010) är två artiklar som båda gör etnografiska studier på graffiti crews. Brighenti undersöker i sin artikel en grupp målare i norra Italien och undersöker de sociologiska kopplingarna mellan stadsmiljöerna, väggarna och målarnas sociala relationer till dessa (Mubi Brighenti 2010). Valle och Weiss följer i sin artikel två crews [**Crew**: en organiserad grupp målare, som antingen målar själva och skriver med sitt crews namn vid sina målningar, eller som målar tillsammans och till exempel gör grupp-**pieces** tillsammans. (Jacobson 1996:244; Kimvall 2014: 199)] som består av unga graffitikonstnärer i södra Mexiko. Undersökningens fokus är på samhörigheten och den ”skilda världen” som hör till att vara en del av ett crew. Det beskrivs hur man lär sig om graffitivärldens språk, tekniker och värderingar. Ett av de centrala innehållen i artikeln är hur samspelet mellan graffitivärlden och en individs ”vanliga vardag” skiljer sig mellan varandra. (Valle och Weiss 2010). En annan intressant sociologisk studie är *CRIMES OF STYLE Urban Graffiti and the Politics of Criminality* av Jeff Ferrell (1996). Denna bok undersöker politiken och de kriminella förhållanden som existerar i samband med graffitisubkulturerna (Ferrell 2004).

Arkeologer har undersökt graffiti i flertal olika former och sammanhang. Arkeologer var trots allt dem som kom med den första definitionen av ordet ”graffiti” (Garruchi 1858). Arkeologiska undersökningar av graffiti kan ta många former, Till exempel arkeologer som Johan Ling som undersöker Hällristningarna i Sverige (Johan Ling 2024) eller som Bettina Schulz Paulsson, Christian Isendahl och Fredrik Frykman Markurth skriver om i artikeln *ELK HEADS AT SEA: MARITIME HUNTERS AND LONG-DISTANCE BOAT JOURNEYS IN LATE STONE AGE FENNOSCANDIA* (2019) Där de studerar hällmålningarna vid Tumlehed för att analysera och jämföra med andra platser motiv för att se möjliga rörelsemönster. Schulz Paulsson et al tolkar bland annat hjortdjurs-motiven i kombination med båtmotiven som en av flera skäl till att målarna färdas långa distanser längs havet, då Tumlehed är den enda platsen med dessa motiv i Sverige, men inte den enda i Fennoskandia (Schulz Paulsson , Isendahl, Markurth 2019). Eftersom Slutsatsen i deras artikel är att det är en grupp människor som rest långa sträckor då motiven vid Tumlehed är det samma som i andra delar av Fennoskandia så kan denna slutsats motiveras för att tolka alla graffiti målningar med samma motiv som en människa eller en grupp människor. Viktigt att förmedla är varken Ling eller Schulz Paulson et al påstår själva att de

undersöker graffiti, den tolkningen görs i detta arbete med hjälp av begreppet PEDS som Zagarov och Hristov använde för att definiera graffiti (Zagarov & Hristov 2023: 2). Det forntida målandet och den samtida graffiti har mycket gemensamt. Detta är någonting som Zagarov och Hristov (2023) har undersökt när de analyserade de paleolitiska hällmålningarna och gjorde sedan jämförelser och sammankopplar målningar till den moderna graffiti. Det man kom fram till var att den paleolitiska människan utförde sin konstnärliga process som en gruppaktivitet precis som graffiti-konstnärerna och deras crews, där man delade tankar och idéer med varandra. Inte bara beskriver Zagarov och Hristov de paleolitiska människorna som graffiti-konstnärer. De jämför även graffiti-konstnärerna och deras crews med paleolitiska jägargrupper som baserat på territorier eller ålder, där grupperna har sina egna signaturmålningar och logotyper (Zagarov & Hristov 2023: 4-5). Hällristningarna i Sverige har sina likheter med de paleolitiska hällmålningar och graffiti som Zagarov och Hristov skriver om. Johan Ling beskriver i sin avhandling *Elevated Rock Art: Towards a maritime understanding of Bronze Age rock art in northern Bohuslän, Sweden (2014)* hur utförandet av hällristningarna lär vara gjorda tillsammans av individer och grupper med speciell kunskap och skicklighet inom ristandet. I denna avhandling informeras det om ett projekt som utförde experimentell arkeologi där dem försökte imitera och göra egna hällristningar på samma sätt som man gjorde under bronsåldern. Slutsatsen som gjordes var att de större panelerna med hällristningar skulle ta alldeles för lång tid att utföra som ensam individ. På grund av detta så stärks teorin av att hällristandet var ett grupprojeckt och att man utövade denna konstform tillsammans. Det man kom fram till var hur tidskrävande det var för en människa att faktiskt rista dessa figurer. (Ling 2014 :166). Exempelen visar på hur det offentliga målandet oavsett tidsperiod ofta utfördes som en gruppaktivitet

Bortsett från den forntida graffiti undersöks den moderna graffiti konsekvent med hjälp av samtidsarkeologin, till exempel i artiklar som *Graffiti Some Times: Archaeology, Artefacts and Archives* skriven av Alex Hale (2023) och *Fame and recognition in historic and contemporary graffiti: examples from New York City (US), Richmond Castle and Bristol (UK)* skriven av Emma Bryning et al (2022). Hale (2023) analyserar graffiti ur tre olika synvinklar. de tolkas som objekt för arkeologiskt undersökning, alltså som artefakter av det förflutna. De tolkas som artefakter av vår nutid och sedan även som någonting som konstant utvecklas och tillverkas inom vår samtid (Hale 2023). Bryning et al (2022) använder sig av arkeologiska metoder och tankesätt för att undersöka den kulturella betydelsen av en stads mellanrum /interstitiella platser. Det är vid dessa restytter som mycket av den kontemporära och historiska konsten uppkommer vid. (Bryning et al. 2021)

Majoriteten av den forskning som utförts på (TTP) graffiti är utförd i Sveriges storstadsområden. I Stockholm har bland annat en undersökning utförts av Vannia Ceccato et al (2025) där mer än 1200 gångtunnlar undersöktes för att se hur distributionen av graffiti ser ut vid dessa platser, där information hämtades från en blandning av folkinsamlat material och polisregister. Resultaten man kom fram till var att vissa specifika tunnlar var populärare att måla vid än andra. Större cykeltunnlar, gärna i anknytning till tunnelbanestationer och skolor var mer kopplade till graffiti-målning (Ceccato et al. 2025). Utöver detta är Jacob Kimvall en viktig figur för graffiti-forskningen i Stockholm. Med publikationer som "Nolltolerans"-kapitlet i hans doktorsavhandling (2014) som undersöker just Stockholms nolltolerans mot graffiti

under 90 och 00 talet (Kimvall 2014: 105-140). Utöver *The G-Word* så har Kimvall ett kapitel i boken *Kontextualisering Teoretiska tillämpningar i konstvetenskap: 2* (Stockholms universitet, SE och Hayden 2019) vid namn *Målning, bild och kulturarv: graffitimålningen Fascinate som visuell ekologi* där Kimvall informerar om hur graffitimålningar produceras och sedan återskapas. Som Kimvall själv säger: ”Det centrala är för mig att den konsthistoriska forskaren erkänner den enstaka målade bilden och dess ursprungliga geografiska och materiella sammanhang som en relevant kontext – men där hen också är medveten om att det är en av flera kontexter där verket skapas.” (Kimvall 2019: 85; Stockholmsuniversitet, SE och Hayden 2019).

Bortsett från den Stockholms-centrala forskningen, har Kimvall tillsammans med Erik Hannerz (2019) publicerat en artikel vid namn *“Keep Fighting Malmö” – Graffiti and the negotiations of interests and control at Open walls*. Artikeln diskuterar den 75 meter långa lagliga graffitiväggens betydelse för de lokala graffitimålarna. De här öppna och lagliga graffitiväggarna är semi-unika för Skandinavien som platser där man kan uttrycka sin yttrandefrihet och för folk att kunna uttrycka sin konstnärliga vilja. Trots den yttrandefriheten som finns kring de lagliga väggarna så kommer dem inte utan inofficiella och osagda regler. Ett exempel som beskrivs är att det vid ett flertal tillfällen uppkommer hatsymboler på en piece gjord av de lokala Malmöiterna för att hedra en man som hade blivit misshandlad för att han stod upp för mänskliga rättigheter. På denna piece uppkommer hatsymboler som till exempel svastikor. Dessa hatsymboler blir sedan hastigt övermålade av Malmös andra målare för att bevara budskapet och symboliken i den målade Piece:en (Kimvall & Hannerz 2019:6, 13-14). Emma Paulsson forskar också kring den moderna graffitin i Malmö. I hennes doktorsavhandling i lantbruksvetenskap vid namn *Göra plats Graffiti, kommunal förvaltning och plats som relationell effekt* (2016). Denna avhandling använder sig av graffitin för att undersöka hur platser får ett nytt liv och blir mer synliga med på grund utav graffitin.

Det forntida målandet och den samtida graffitin har mycket gemensamt. Detta är någonting som Zagarov och Hristov (2023) har undersökt, de undersökte de paleolitiska hållmålningarna och gjorde sedan jämförelser och sammankopplar dessa målningar till den moderna graffitin. Det man kom fram till var att den paleolitiska människan utförde sin konstnärliga process som en gruppaktivitet precis som graffitikonstnärerna och deras crews, där man delade tankar och idéer med varandra. Inte bara beskriver Zagarov och Hristov de paleolitiska människorna som graffitikonstnärer. De jämför även graffitikonstnärerna och deras crews med paleolitiska jägargrupper som baserat på territorier eller ålder, där grupperna har sina egna signaturmålningar och logotyper (Zagarov & Hristov 2023: 4-5). Hällristningarna i Sverige har sina likheter med de paleolitiska hållmålningar och graffitin som Zagarov och Hristov skriver om. Johan Ling beskriver i sin avhandling *Elevated Rock Art: Towards a maritime understanding of Bronze Age rock art in northern Bohuslän, Sweden* (2014) hur utförandet av hällristningarna lär vara gjorda tillsammans av individer och grupper med speciell kunskap och skicklighet inom ristandet. I denna avhandling informeras det om ett projekt som utförde experimentell arkeologi där dem försökte imitera och göra egna hällristningar på samma sätt som man gjorde under bronsåldern. Slutsatsen som gjordes var att de större panelerna med hällristningar skulle ta alldeles för lång tid att utföra som ensam individ. På grund av detta så stärks teorin av att hällristandet var ett gruppprojekt och att man utövade denna konstform

tillsammans. Det man kom fram till var hur tidskrävande det var för en människa att faktiskt rista dessa figurer. (Ling 2014 :166). Exemplet visar på hur det offentliga målandet oavsett tidsperiod ofta utfördes som en gruppaktivitet.

Graffitin i Sverige har primärt studerats i de största städerna. Det är här detta arbete skiljer sig från resten då den undersöker ett område som är i princip outforskat inom graffitiforskningen, speciellt inom den samtidsarkeologiska forskningen av ämnet graffiti.

1.5 Teoretiska perspektiv

Den fornlämningstypen som är närmast graffitin är hällristningar/hällmålningar. Eftersom båda två i utförandet är nära varandra kommer en av de vanligaste teorierna som används för att tolka hällristningar/hällmålningar även att appliceras på denna fältstudies graffitimaterial. Det primära vetenskapliga ramverket som kommer att användas är **Fenomenologin**.

Fenomenologins stora fokus är på levda erfarenheter och en mer individuell syn på världen, till skillnad från en mer samhällelig och kulturell syn (Johnson 2020:125). Fenomenologin undersöker de faktorer som både är åtkomliga och observerbara. Hur objekt och landskap ser ut, hur de doftar, hur de smakar och hur dem känns att röra vid. Fenomenologin går in med förutsättningen att våra sinnesintryck är de samma nu som det var för flera tusen år sedan. Den förutsätter att de mörker vi upplever idag när vi går ner i en megalitgrav är samma mörker och samma intryck som människorna upplevde när de för första gången gick ner i dem för mer än 5000 år sedan (Johnson 2020:138). Till skillnad från sinnesintrycken så kommer man aldrig kunna förstå de forntida trossystem fullt ut. Vi kommer aldrig kunna svara på om en gammal statyett faktiskt tolkades som en gud under forntiden. Inte heller kommer vi att få förstå eller höra myterna och sagorna kring dessa föremål. Ett exempel som Johnson gör är att fenomenologin då kollar på kontexten föremålen finns i och undersöker om det finns något man kan veta genom upplevd fakta, som att det bara hittas manliga statyetter på vänster sidan i ett tempel och kvinnliga på höger sida (Johnson 2020: 125)

Fenomenologin må användas regelbundet av arkeologin, men Fenomenologin är inte ursprungligen en arkeologisk metod. Detta vetenskapliga ramverk har sitt ursprung i Tyskland under romantiken. Romantikens närvaro inom fenomenologin är stor, där den personliga upplevelsen och ens interaktioner med omvärlden står i fokus. Fenomenologin inom arkeologin skiljer sig en del från hur den började. Den började som ett filosofiskt tankesätt där man vill besvara frågorna kring hur människan tolkar subjektiva upplevelser, där ens samtida upplevelser direkt är kopplade till ens tidigare upplevelser och tolkningar. Denna originella tankegång ifrågasätter om mörkret som upplevs nere i megalitgraven idag verkligen är den samma som för 5000 år sedan och hur man kan veta att dessa två upplevelser är de samma. (Johnson 2020: 137–138).

Fenomenologins syfte är att försöka beskriva världen utifrån hur ett subjekt skulle tolka den. Det vetenskapliga ramverket försöker inte svara på frågor angående bland annat materiell kausalitet eller historiska event, utan den försöker i stället förklara så noggrant som möjligt hur världen upplevs för en människa. Om man lyckas förklara hur människan upplever världen utifrån dess sinnesintryck kan det leda till ny information angående vad som finns i vår värld och hur det påverkar de mänskliga medvetandet (Tilley 2004:1).

Fenomenologin inom arkeologin används vanligast inom studerandet av monument och landskapsarkeologi, hur människor rör sig igenom landskapet, hur de interagerar med monumenten. Arkeologer försöker förklara hur det är att gå runt i landskapet och monumenten. Där man försöker beskriva hur det känns att se, höra, röra, dofta, smaka och upplever landskapen vid olika platser. Dessa faktorer i samband med temporal rytm gör att det finns ett stort värde i vad man upplever och i vilken ordning man upplever saker, som hur saker plötsligt kan dyka upp i ens horisont (Johnson 2020: 137–138).

Ett arkeologiskt exempel på hur Fenomenologin har använts inom arkeologin kommer ifrån Christopher Tilley's *The materiality of stone* (2004). Denna bok använder sig av fenomenologin som landskapsteori och använder sig av Merleau-Pontys definition av Fenomenologin. Hans definition av fenomenologin skiljer ifrån den filosofiska versionen då den inte utgår ifrån fenomenologin som att den bara förklarar de personliga och subjektiva. Merleau-Pontys variant har fokuset i samspelet mellan de subjektiva och objekten. Med andra ord, sakerna och människan, sinnet och kroppen, platsen och existensen i världen (Tilley 2004:29; Merleau-Ponty 1958). I Boken undersöks 5000 år gamla resta stenar i Bretagne området. (Tilley 2004:33). Tilley beskriver hur dessa resta stenar upplevs i naturen och vilken betydelse de hade för de forntida människor som levde i stenarnas närhet. Stenarna beskrivs som kraftfulla och viktiga. Denna slutsats drogs på grund av hur kombinationen av ens sinnen upplever dessa lämningar. Där synen och den taktila känslan var dominanta i upplevelsen av dessa resta stenar. Intrycket av tidens gång är även någonting som upplevs vid denna plats. Vissa har med tiden krackelerat, fått mossväxt eller till och med att blixten har slagit ner i dessa stenar. Precis som hur man här förstår att denna resta sten är gammal på grund utav förändringarna med tid kunde man utskilja de nyare resta stenarna ifrån de äldre. Tilley beskriver även en ”hemlig dimension” hos de resta stenarna. Denna ”hemlig dimension” syftar på stenens ursprung. Sinnesintrycken från en sten förändras beroende på var ifrån den är. Om en Sten är tagen ur vattnet eller ifrån berghällar skulle påverka ens sinnen och ge olika upplevelser (Tilley 2004: 34-36).

Fenomenologin är viktig för detta arbete då den kan hjälpa till att undersöka det samtids arkeologiska graffiti materialet på ett flertal olika sätt. Det som kan besvaras med hjälp av fenomenologin är.

- Var graffiti är.
- Vad den är målade på för föremål eller infrastruktur.
- Var ser man målningarna ifrån.
- Vad finns i närheten av målningarna som kan påverka upplevelsen av målningarna.

När dessa saker har besvarats kan man möjligen göra antaganden angående varför dessa platser valdes för målningen.

1.5.1 Begreppsapparat

Jacob Kimvall (2014) och Staffan Jacobson (1996) har med befintliga begreppsapparater som förklarar alla graffiti termer. Deras listor kommer användas som grund för detta segment. Termerna, precis som begreppet ”graffiti”, är inte huggna i sten och kommer därför ha en liten

skillnad i betydelse för detta arbete i jämförelse med Jacobsons och Kimvalls Begreppsapparater. Detta görs då vissa termer kan vara lite abstrakta och kan ha en otydligt skillnad i vad som skiljer dem åt och kommer därför att simplificeras för att enklare se skillnad på och tydliggöra vilka målningar som är vad.

- **Tag:** Tag är en målares signatur. Ens Tag är det vanligaste för en graffitikonstnär att måla. En målares logga med andra ord. Oftast enkla, enkla och som går snabbt att göra. Ens tag går ut på att visa upp sig och belysa sin egen existens.
- **Throw up:** Att måla sin tag stort och snabbt med en färg och en konturlinje. Throw ups, är någonting emellan en piece och en tag. Throw ups består primärt av en större konturlinje där man ibland fyller i insidan ut av konturen. Gör man mer än detta blir det då en piece i stället. En throw up har upp till två färger, skulle den ha fler blir det i stället en piece. Ibland kommer det att förkortas till "thrup"
- **Piece:** En förkortning för masterpiece. En större målning av ett ord som består av mer än 2 färger och har i regel mer komplexa designer, ofta större än throw ups. Ett flertal olika meddelanden kan skrivas efter ens piece för att förmedla information. De som kan skrivas är till exempel ens tag "renskrivet"
- **Bombning:** Bombning innebär att fylla ett område med en stor mängd målningar av sin tag Fokus är på kvantitet över kvalitet på de platser som blivit graffitibombat.
- **Hall of fame:** är en plats som många målare återkommer till för att vanligtvis måla pieces vid.
- **Buff:** att buffa innebär att kemiskt ta bort graffiti ifrån en plats. Ordet buff har valts i stället för "Sanera" då sanering kopplas till generellt städande och borttagning, undertiden som Buff används specifikt för graffiti.

Denna begreppsapparat skiljer sig primärt ifrån de givna i Jacobson och kimvall genom att simplificera termerna throw up och piece till 2 färger (throw up) och 3 och fler färger (piece).

Eftersom den moderna Graffitin så länge den har funnits har varit ett laddat ämne för alla parter inblandade, har ett flertal olika varianter för vad konstformen kallats uppkommit. En åsikt är då att eftersom Graffitin ibland kan ha en så stigmatiserad och negativ konnotation till sig så vill man ta sig ifrån begreppet för att validera ämnet.

Andra termer då som ibland kan användas är "aerosol art" eller begreppet vid namn TTP/ttp-graffiti som står för tag, throw up och piece graffiti. Det är just kontroverserna kring begreppet

som gav boken *The G-word* av Jacob Kimvall sitt namn. I denna uppsats kommer dock begreppet **graffiti** bara användas. Termen kommer då omfatta hela TTP betydelsen.

Begreppet "klotter" kommer inte att användas i detta arbete då definitionen av klotter är precis som graffiti, ett brett och mångdefinierat ord. Förhållandet mellan orden graffiti och klotter är krångligt då orden både kan räknas som synonymer och antonymer beroende på definition. Klotter och graffiti kan betyda samma sak där båda har definitioner som innebär att måla och rista på platser utan tillstånd, utöver definitioner använder ofta tidningar och annan massmedia de två begreppen som synonymer. Klotter kan bli en antonym till begreppet graffiti där klotter beskrivs som fula, slarviga och vandaliserande målningar till skillnad från graffiti som i detta sammanhang kategoriseras som mer estetiska och konstnärliga gatumålningarna (Kimvall 2005: 10, 23). På grund av denna debatt angående skillnader mellan graffiti och Klotter (om det ens finns skillnader) kommer begreppet ej att användas för att hålla arbetet simpelt.

1.6 Metod och material

Fältstudien gick ut på att undersöka Karlstad, Göteborg samt vägarna E18 och E45 mellan de två städerna för att se var man hittar graffitimotivet "Pook". Detta arbete utgår ifrån att alla "Pook" är målade utav samma människa.

För att utföra denna fältstudie har Riksantikvarieämbetets styrdokument, *Handledning för inventering och dokumentation av forn och kulturlämningar för FMIS* (RAÄ 2008) använts som en mall för att beskriva och inventera dessa nutida graffitimålningar. Detta styrdokument är egentligen till för att ge riktlinjer vid inventering av olika typer av fornlämningar (primärt till FMIS).

Det huvudsakliga materialet som kommer att användas är egentagna bilder av dessa motiv. Som komplement till de egentagna bilderna kommer Google Maps och Google Street View vara en av de sekundära källorna för undersökningen. Google Maps kommer att användas som ett arkiv. Detta är en metod som även applicerar i annan graffiti forskning (Nordström in press). Detta görs för att undersöka förändringar och se hur platser skiljer sig åt ifrån år till år i anknytning till graffiti inom arkeologin. Vad fanns förr men inte idag? Vad finns idag men inte förr? Med hjälp av Google Maps som arkiv kan man då ta reda på när målningarna uppkommer för första gången, men även för att se vilka platser Pook återkommer till för att måla mer på. S. Terry Childs påpekar i Bawaya (2007) att arkeologins framtid ligger i undersökningen av det arkiverade materialet vi har (Bawaya 2007: 3; Kersel 2015: 46), "The future of archaeology, is in excavating the collections." (Childs citerad i Bawaya 2007:4)

För att kunna bevara all denna data har först lantmäteriets program "min karta" som är ett program som går att ladda ner via mobilens appnedladdningsprogram (Lantmäteriet u.å.) i detta fall var det app store. Min karta är ett GIS verktyg där man kan kartlägga egna punkter via mobilens GPS. Appen användes då för att markera ut alla platser där Pook hittades under fältarbetet. Programmet har använts för att snabbt kunna dokumentera punkter när fältstudien gjordes. Utöver markerandet av var Pook hittades, så dokumenterades även vilken sorts målning det var och bildens fotografnummer (om målningen har något) skrevs med när punkterna

gjordes. Utöver det, antecknades det även beroende på om den hittades när fältstudien utfördes, eller om de hittades via Google Street View. Detta program användes som ett hjälpmedel för att sedan lägga över alla punkter i QGIS. QGIS användes sedan för att markera ut och kategorisera punkter på kartor över fältstudiens område, vilket är E18, E45 Mellan städerna Göteborg och Karlstad.

1.6.1 Fältstudien

Fältstudien gick ut på att följa E18 och E45:an från Karlstad till Göteborg i bil. När en Pook målning upptäcktes antecknades det ner i Min karta-programmet och om möjligt togs en bild av lämningen. Eftersom detta arbete följde högtrafikerade motorvägar så kunde man ej stanna för att fota alla målningar. Det man fick göra var att antingen ta en bild ut ur bilfönstret eller gå tillbaka till den dokumenterade punkten i Street View för bättre bilder.

1.6.2 Google Maps och Google Street View som arkiv

När man tänker på Google Maps, är förmodligen en vanlig tanke att det är en rolig funktion Google har som man kan använda för att utforska hur världen ser ut samt hur den har förändrats under de senaste åren med hjälp av Street Views tidsfunktion där det står ”se fler datum”. Men Street View är så mycket mer än bara en rolig funktion på Google. Det är ett arkiv, som man kan använda just för att gå tillbaka och undersöka hur platser över hela världen har förändrats under de senaste 15 åren. Denna tidsfunktion kan fylla en viktig roll som ett arkiv för det samtidsarkeologiska brukandet. Google Maps blir värdefullt just för att vi då kan se hur vår samtid förändrar sig mellan åren. Saker som inte finns kvar idag kan återfå sin existens igen med hjälp av dessa kartor.

Streetview, är det arkiv som denna uppsats har använt sig mest ut av, och just dess tidsfunktionen är det som har gjort detta arbete möjligt. Mycket av det material som har samlats har blivit buffat och finns inte kvar under fältstudiens utförande. Därför hade det inte varit möjligt att utföra detta arbete utan denna funktion. Karlstad är den platsen längs sträckan där man buffat flest målningar. Med hjälp av streetview kan vi se när Pook börjar måla, om hen återkommer till platser och när hen slutar måla. Helt informell information som inte är sagd eller nerskriven men som bara går att tolka i hur landskapet och målningarna har ändrats med tiden.

1.6.3 RAÄ:s Riktlinjer

I utförandet av fältstudien användes Riksantikvarieämbetets styrdokument vid namn: *Handledning för inventering och dokumentation av forn och kulturlämningar för FMIS*. Detta är ett dokument som publicerades 2008 och är till för att användas som en guide för hur arkeologer ska inventera fornlämningar i fält. Dokumentet går ut på att förklara hela processen i hur man registrerar en fornlämning. Den förklarar hur man ska göra inom förarbetet, själva fältarbetet och efterarbetet inom registreringen.

Att använda dessa riktlinjer för ett ämne som inte är fornlämningar kan ge flera fördelar. En av de största fördelarna med att använda denna inventeringsguide är att materialet som undersöks är graffiti, och då graffiti är ett material som är semi likt vissa specifika kategorier av fornlämningar så blir det enkelt att använda delen om hur man inventerar hållristningar och applicera denna tankegång på graffiti. Detta gör att man får en tydlig arkeologisk tankegång angående hur och var graffiti målades. Det ger ett tydligt ramverk och en tydlig metod på hur man ska samla in och beskriva sin data.

Det som ska stå med i en inventeringsrapport är:

Antal: Som det står i 3.1.2 i rapporten kan man tolka en plats med flera lämningar som en sammansatt lämningstyp. Detta innebär att även om det finns flera lämningar vid en plats kan dem tolkas som en lämning. Vanligen görs denna klassifikation om det är fler än 5 lämningar som är inom en distans på 20 meter (RAÄ 2008: 10).

Skadestatus: För varje registrerad lämning måste en undersökningsstatus utföras, där en skaderapport ingår i utförandet av lämningundersökningen. En lämning kan få ett flertal olika rubriker angående just skadestatusen. En lämning kan vara skadad, förstörd, restaurerad, undersökt och borttagen, övertäckt, välbevarad eller om uppgift saknas (RAÄ 2008: 12–13).

Läge: I guiden vid punkt 3.3 förklaras det hur man ska göra för att ta skriva ner en lämningens läge i en rapport. Det som ska beskrivas är nivå över havet, lämningens orientering i koppling till andra saker i sin närhet. Utöver det ser man på var lämningen är placerad i naturen. Höjd över havet är inget som man måste ha i dessa inventeringar, utan är mest till hjälp beroende på vilken lämning det är. Det finns ett flertal olika orienteringspunkter man kan förhålla sig till när man inventerar en lämning. Några av de vanligaste företeelserna att utgå från är hur nära lämningarna ligger bland annat hus, vägar och gränser. Man ska sedan använda dessa orienteringsföremål för att beskriva hur långt ifrån och åt vilket väderstreck som lämningarna finns i anknytning till dessa företeelser. Punkterna brukar vanligen stegas ut och skrivs i meter (RAÄ 2008:15–16), men eftersom denna fältstudie har följt bilvägar samt använt Google Street View har detta ej gått att utföra och får därför estimeras. Inom lägesbeskrivningen ska man även ha med en terrängbeskrivning. Terrängbeskrivningarna ska både ha den topologiska och geografiska platsen för en lämning. För att nämna några olika terrängbeskrivningar: backe, sluttning och plan mark. Den andra sortens beskrivning är markunderlag och vegetation, som vilken sorts skog som lämningen ligger i, eller om den står på gräs eller sten (RAÄ 2008: 17–18).

Nästa steg i inventeringen är själva **Beskrivningen**. Beskrivningen går ut på att förklara vad det är för lämningstyp. Detta är även den viktigaste delen för detta arbete, där man förklarar hur man specifikt gör för att inventera hållristningar och hållmålningar.

Hållmålningar/hållristningar: hållristningar/hållmålningar registreras alltid som en sammansatt lämningstyp. Beskrivningen som ges för dessa lämningstyper är:

- Beskrivningsord så som, ”djurfigurer”, ”båtar” eller ”människor”.
- Storlek på den målade/ristade ytan. Detta innebär en längd X bredd med orienteringsuppgifter i parenteser vid sidan om. Detta ska anges i centimeter.

- Vilka sorters figurer som finns samt hur många. Detta antal anges alltid med nummer i stället för att skrivas ut.
- Sammanfattande beskrivning utav figurerna.

(RAÄ 2008: 19, 21)

Eftersom RAÄ:s riktlinjer är anpassade för fornlämningar och specifikt hållmålningar/ristningar så behövs vissa justeringar i hur dokumentet används för att få det att fungera så bra som möjligt.

De anpassningarna som görs på styrdokumentet är:

- Vid skadestatus finns det en beskrivning för en lämning som heter undersökt och borttagen, som är till för att anteckna lämningar som blivit utgrävda och förstörda under de uppdragsarkeologiska utgrävningarna. Denna beskrivning av lämning har blivit omdöpt till bara **borttagen** för att markera vilka målningar som har blivit buffade. Utöver borttagen finns även här kategorin **övermålad**, då det är vanligt inom graffiti världen att måla över någons tags med större pieces eller throw ups, (Ferrel 2016: xxxii)
- Motiven som brukar beskrivas på den vanliga hållkonsten går inte att applicera på ett enkelt sätt på den moderna graffiti i detta arbete och kommer därför att ändras till mer passande motivkategorier. De beskrivningsord som kommer att användas för målningarna kommer att vara **tag**, **throw up** och **piece** för att enkelt utskilja vilken sorts målningstyp som finns vid lämningarna.
- Höjd över havet är någonting som brukar vara med i lämningsbeskrivningen, men eftersom dessa lämningar finns bredvid de samtida transportvägarna, alltså vid tågräls eller bilvägar, så kommer inte ”meter över havet att användas”. I stället kommer meter ifrån och höjd över vägen/rälsen att användas som ett verktyg för att förmedla målningarnas kontext.
- Mätningen av dessa målningar går inte att göra för samma orsak som varför det inte går att fota alla med kamera. Eftersom majoriteten av målningarna ligger längs motorvägar går det ej att stanna och mäta målningarna. På grund av detta skäl så kommer alla mätningar att vara estimeringar och beräknade i närmaste halvmeter

1.7 avgränsningar

Detta arbete håller sig till att bara undersöka 1 graffiti motiv för flera skäll. Detta är bara en C-uppsats och arbetet skulle enkelt kunna tappa sin struktur och den röda tråden om man skulle blanda in fler motiv och målare. Att hålla sig till en målare och ett motiv gör att man kan gå ner mer på djupet och få en djupare förståelse i hur en målare tänker när det placerar sina målningar. Genom at studera en målare kan man undersöka hur många av de olika kategorierna det finns och enkelt se vart dessa är placerade för ett konkret svar. Detta skulle försvinna eller vara alldeles för stort för en C-uppsats om arbetet utfördes på en större variation av motiv.

Sträckan Göteborg till Karlstad hålls för att det är mellan dessa platser som Pook hittades vid det preliminära delarna av arbetet. Eftersom Pook då var ett bekant motiv som hade en existerande närvaro i båda är det ett enkelt sätt att expandera och undersöka hela vägen för ett tydligt resultat. Det man skulle kunna ha gjort är att utöka antingen sträckan och undersöka städer längre ifrån varandra än Karlstad och Göteborg, eller att man undersöker större områden i städerna där Pook finns. Expansionen av fältstudiens område är inte aktuellt för detta arbete på grund av både storleksskäl och tidsskäl. Att undersöka en större sträcka hade både tagit väldigt mycket mer tid och gjort arbetet mycket större, vilket inte är aktuellt för denna uppsats.

1.8 Reflektion

Några av de största problematikområdena är att studien endast har varit mellan Karlstad och Göteborg, primärt via E18-E45:an. Detta innebär att andra vägar generellt inte har blivit undersökta. På grund av att vägarna utanför detta område inte har blivit undersökta innebär att ett flertal tags kan ha missats. Utöver det har inte hela vägen mellan Göteborg och Karlstad undersökts med hjälp av Street Views tidsfunktion då det skulle ta för mycket tid för en studie av detta slag. Man kan därför även ha gått miste om tags som en gång fanns men som blivit buffade och inte därför finns kvar idag.

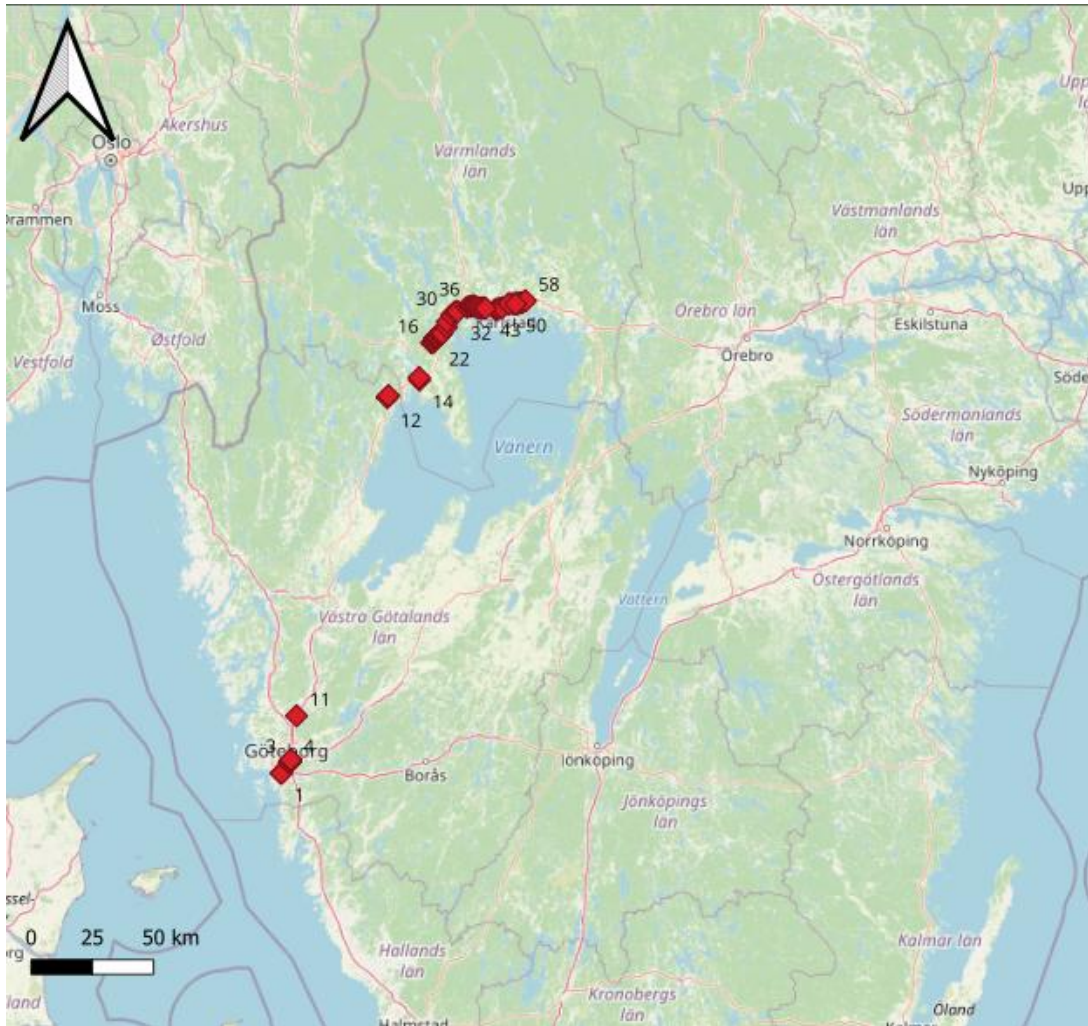
Google Street View har ett stort bekymmer i kampen om att datera Pooks målningar. Det går ibland flera år mellan de dokumenterade bilderna. Detta innebär ett försvärande moment med att försöka kronologisera Pooks målningar. Om man undersöker en plats där Pook först dyker upp, till exempel november 2021, men kartan innan är från september 2018 så går det ej att veta om den då uppkom 2021 eller något av åren i mellan. Precis som resterande delar av arkeologin så är precis datering alltid ett bekymmer. På grund av detta så kommer termerna ante quem och post quem att användas när Google Street View används för att undersöka när Pooks målningar uppkommer för att sätta ett senast och tidigast möjliga datum för målningarna. För att försöka ta sig undan det här bekymret kan man se på det andra närliggande målningarna om de har några bättre dateringar på Google Street View Vissa pieces skrivs det ibland ett år på som på ett flertal av Pooks hållmålningar.

Detta arbete som tidigare nämnt, utgår ifrån att alla Pooks är målade utav samma målare. Denna tolkning grundas i ett flertal olika aspekter. Ens tag blir på många sätt ens identitet, ett sätt att visa vem man är på och just att ens tag har denna betydelse för individen är ett tecken på att Pook är en människa. Fler argument som stärker detta påstående kommer i form av graffiti begreppet **Bite**. Denna term används för att beskriva någon som har kopierat en annan målares stil och motiv. Att då bite:a är en handling som visar på brist av kreativitet och ”stöld av identitet”. Att måla bites är någonting som är generellt sätt väldigt ogillat inom de graffiti-subkulturer som existerar. (Brown et al. 2017 5,6; Jacobson 1996)

2.0 Fältstudien, den långa sträckan.

Vid vägarna mellan Göteborg och Karlstad hittades vid fältarbetet den 22/10/2025 58 platser där Pook var målat (fig.3). Ungefär 25 av dessa hittades i själva fältarbetet och resterande hittades med hjälp av Google Street View. Hur och på vad de var målat varierade sig på ett flertal olika sätt. Inventeringen av dessa målningar har delats in i stadsområde samt vilket län de tillhör.

Först kommer alla punkter som hittades under själva fältstudien att visas upp och efter det visas de punkterna som endast gick att upptäcka och undersöka med Google Street View eftersom detta endast är en kvantitativ inventering har varken tiden eller förmågan för att mäta ut dessa målningar noggrant funnits. Delvis för att det skulle ta sådan lång tid samt att majoriteten av målningar ligger antingen på ställen som är svåra att ta sig till fots eller platser som är rent av olagliga att beträda utan tillstånd.

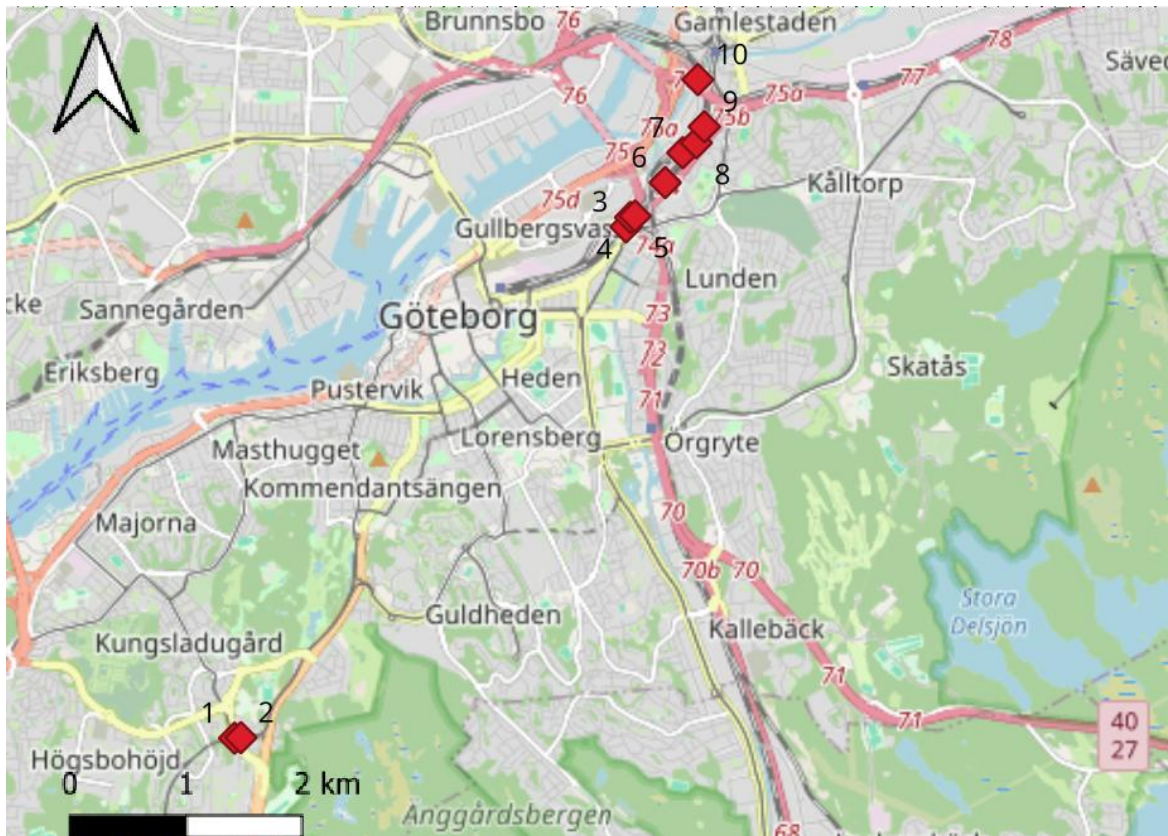

Figur 3. Karta över alla punkter där Pook målningar finns. Gjorda i QGIS bakgrundskarta: OpenStreetMap

2.1. Västra Götalands Län

I Västra Götaland finns det totalt 13 lämningar där Pook har målat. Majoriteten av dessa lämningar ligger i Göteborg där totalt 10 punkter finns. 1 punkt finns i Nödinge och 2 finns i Åmål.

2.1.1 Pook i Göteborg

Figur 4. 10 platser i Göteborgs området där Pook har hittats. Karta gjord i QGIS. Bakgrundskarta: Open Street Map.

I göteborgsområdet hittades totalt 10 platser där Pook har målat vid (fig. 4). Id nummer 1–2 finns nere vid Marklandsgatan. Id nummer 3–10 finns mellan svingeln och Gamlestaden. Alla 10 punkter som hittades i Göteborg upptäcktes under fältstudien.

De första två punkterna är väldigt lika men ligger mer än 20 meter ifrån varandra och kommer därför att tolkas som två olika lämningar.

ID.1

ligger nere på Marklandsgatan i Göteborgsområdet. Det är totalt 1 målning och denna är placerad vid en gångbana på en bro som går över Högsboleden. Målningen är placerad på en lyktstolpe i metall. Lyktstolpen står ungefär i mitten av bron längsida. Målningen är placerad ungefär 3,5 meter över en bilväg och är riktad så att man ser den när man rör sig via gångbanan. Målningen är ungefär 0,5 meter hög och mindre än 0,5 meter i bredd och har en NÖ-S riktning. Graffitin är målad med akrylpenna. Målningen är en simpel tag i svart färg och har ytterst lite utmärkande drag. Det finns ingen tydlig skada på målningen.

ID.2

ligger också nere vid Marklandsgatan. Det är totalt 1 målning och den är placerad mellan två sidor av en spårvagnshållplats. Målningen är målad på en kontaktsledningsstolpe i metall ungefär 1 meter ifrån de två olika sidorna av spåren. Den är cirka 0,5 meter hög och mindre än 0,5 meter bred och har en NÖ-S riktning. Målningen är riktad så att man ska kunna se den när man står och väntar på spårvagnen. Graffitin är målad med någon sorts akrylpenna och är en simpel tag i svart färg. Ytterst lite utmärkande drag. Det finns ingen tydlig skada på målningen. (fig.5)

Figur 5. ID nummer 2, Pook Marklandsgatan. Bilden är tagen mot väster. Fotograf Viktor Karlin.

ID.3

ligger vid Svingeln. Denna lämning består av 1 målning som är placerad mellan två tågspår med en ungefärlig distans på 2 meter från rälsen till målningen. Graffitin är målad på en mittpelare på undersidan utav en bro. Pelaren är gjord i betong. Målningen är riktad så att den syns tydligt om man åker tåg från Göteborg samt om man står och tittar mot rälsen från bilvägen/ spårvagnshållplatsen. Den har en ungefärlig höjd på 1 meter och är ungefär lite mindre än 0,5 meter bred och ligger i riktning NV-SÖ. Målningen är en tag och är skapad med sprejburk. Den målade taggen är enkelt stiliserad där P:et och K:et har utmärkande drag. Finns ingen tydlig skada på målningen (fig.6).

Figur 6. tag, vid svingeln. Bilden är tagen mot riktning norr. Foto av Viktor Karlin.

ID.4

Består av totalt 1 målning och den är placerad på en ekonomibyggnad, ungefär 2 meter ifrån tågrälsen bakom ett skyddsstaket. Målningen är riktad så att den tydligt ska ses när man reser med tåg, den syns även tydligt när man åker bil samt när man går längs gångvägen. Målningen är ungefär 1,5 meter hög och 2,5 meter bred i riktningen NÖ-SV. Graffitin är målade med sprejflaska i färgerna vit, svart, gul och gråblå. Denna lämning kategoriseras som en piece då den är större med stilistiska drag och har mer än två färger. Det finns ingen synlig skada på målningen (fig.7)

Figur 7: Piece. Bild tagen via Google Street View.

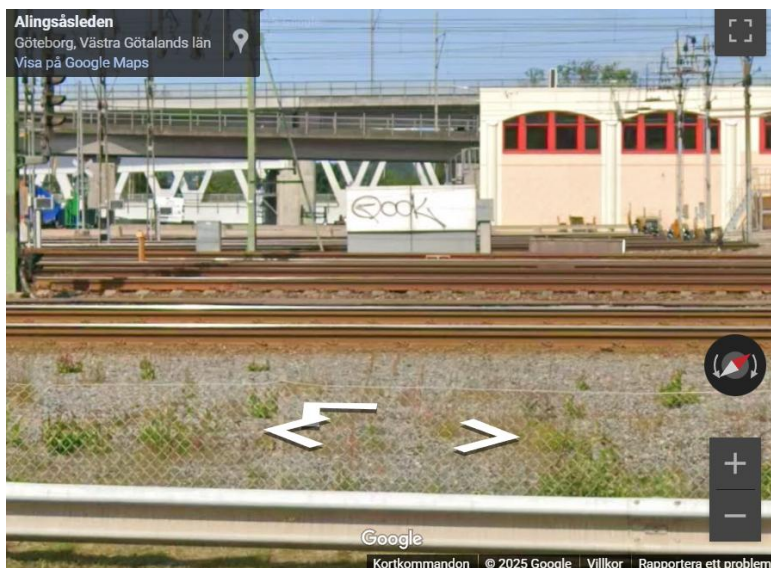
Id.5

Består av totalt 1 målning. Dock kan man även se ID nummer 4 från denna punkt. Målningen är placerad på ett elskåp gjort i metall mindre än 1 meter ifrån tågrälsen. Man kan tydligt se den när man åker tåg, kör bil samt går på gångbanan. Målningen är dock närmast spåret längst bort från om man bevittnar den från den närliggande bilvägen. Den är lite mindre än 0,5 meter hög

och lite mer än 0,5 meter bred och ligger i riktningen NO-SV. Graffitin är målad med sprejburk och är i svart färg. Målningstypen är en tag och den har enkla utmärkande drag på P:et och på K:et. Det finns ingen synlig skada på målningen.

Id.6

Består av totalt 1 målning vid lämningen. Målningen är placerad på ett elskåp gjort i metall vid tåggrälsen. Elskåpet ligger ungefär i mitten av alla spår och är mindre än 1 meter från närmaste spår. Graffitin är lite mer än 0,5 meter hög och lite mer än 1 meter bred och har en riktning på SV-NÖ. Målningen är placerad så att den tydligt synlig om man åker tåg eller bil. Den är målad med sprejburk i svart färg. Det avbildade är en simpel tag med simpla stilistiska drag på P:et och K:et. Ingen synlig skada på målningen (fig.8).

Figur 8. Tag, via Google Street View.

ID.7

Består av totalt 2 målningar vid denna lämning. Målningarna är placerade på ett servicehus/elstation. De är ungefär 1-2 meter från själva spåren och står i mitten av alla spårvägar. Målningarna syns tydligt när man åker in och ut ur Göteborg då vardera målning sitter på separata sidor av huset vilket gör att man ska kunna se en åt gången oavsett vilket håll man åker åt. Målningarna går att se från bilvägen, men är mer riktade åt tågens färdriktning i stället för att ha dem vid sidan av vägen. Målningarna är ungefär lite mindre än 0,5 meter höga och ungefär 1 meter breda och ligger i riktning V-Ö. De är målade med sprejburk i vit färg och båda två är tags med simpla stilistiska drag i P:et och K:et. Ingen synlig skada på målningarna.

ID.8

Består av totalt 2 målningar vid denna lämning. Båda målningar är placerade på elskåp i närheten av Tåggräls. De är båda placerade bredvid varandra. Målningarna är lokaliserade 1 meter från spåren och det är ungefär 1 meter mellan målningarna. De är riktade så att de syns tydligt både från tågen samt den närliggande bilvägen, dock är de mellan 20 och 30 meter bort

ifrån bilvägen så målningarna syns som tydligast om man åker tåg. Målningarna ligger i samma riktning (SV-NÖ) och ser ut att vara lite mindre än 0,5 meter i höjd och nästan 1 meter i bred. Båda är målade med sprejburk i svart färg. De är samma sorts målningstyp; tags med stilistiska drag på P:et och K:et. Ingen synlig skada finns på målningarna.

ID.9

Består av 1 målning vid lämningen. Den är placerad på ett elskåp mindre än en meter från tågspåren. Målningen är riktad så att den tydligt ska synas när man åker tåg. Målningen sitter så pass långt bort från bilvägen vilket gör att den är lätt att missa om man åker bil. Eftersom målningen sitter precis bredvid spåren är målningen mycket enklare att bevittna ifrån ett tåg. Målningen är ungefär 0,5 meter hög och närmare 1 meter i bred. Målningen går i riktningen SV-NÖ. Den är målade med sprejburk och är i svart färg. Målningen är en tag med stilistiska drag på P:et och K:et. Ingen synlig skada på själva målningen, men det sitter ett klistermärke på den som täcker en liten bit av taggen.

ID.10

Detta är det sista id numret som är i centrala Göteborgs området. Lämningen består av 3 målningar. Graffitin sitter på två olika betongpelare på undersidan ut av en bro. På dessa pelare finns det även ett flertal andra graffitimålningar som inte är Pooks. Målningarna är ganska gömda och går endast att se från ett tåg eller spårvagn under en väldigt kort period. Målningarna är på andra sidan ett skyddstaket och är både svåra och olagliga att ta sig till. Alla tre målningarna ser olika ut men är i samma graffitikategori. Alla tre ingår i kategorin throw up. Två av målningarna verkar ligga i SV – NÖ riktning Den tredje och största ligger i V-Ö. De första två verkar vara ungefär 1 meter höga och lite mindre än 0,5 meter breda. Den tredje och sista målningen är 1 meter hög och mer än 1,5 meter bred. Alla tre är målade med sprejflaska i färgerna svart och vit. Ingen tydlig skada syns på målningarna (fig.9)

Figur 9: visar 3 throw ups strax utanför Gamlestaden. Bilden är tagen från en spårvagn i riktning mot väst. Fotograferat av Viktor Karlin.

2.1.2 Nödinge.

Figur 10. Karta över Nödinge, där Pook hittades. Karta Gjord i QGIS. Bakgrundskarta: Open Street Map

I Nödinge hittades totalt en plats där Pook hade målat (fig.10)

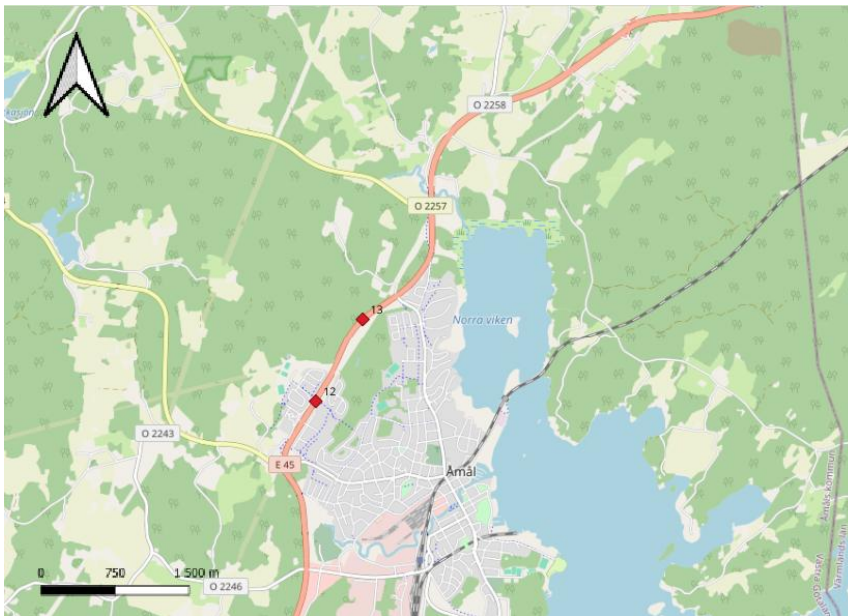
ID.11

Består av totalt 1 målning vid sig. Målningen är placerad på en metallcontainer som man kan se vid (fig.11). Målningen är riktad så att man ser den om man åker mot Göteborg längs bilvägen. Containern är ungefär 3,5 meter ifrån bilvägen. Målningen som sitter på containern är lite mer än 0,5 meter hög och ungefär 1 meter bred. Målningen är i Ö-V riktning. Graffitin är målad med sprejburk i gul färg och har enkla stilistiska drag på P:et och K:et. Inga synliga skador syns på målningen

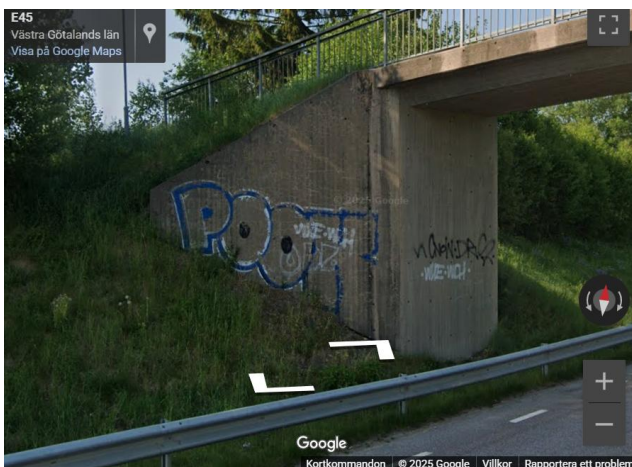
Figur 11. Pook vid Nödinge, bild via Google Street View.

2.1.3 Pook i Åmål

Figur 12. Karta över Åmål, där Pook hittades. Gjord i QGIS, Bakgrundskarta: Open Street Map.

Åmål har två platser där Pook hittades (Fig.12). Av dessa två ID-punkter var det bara ID.12 som fanns kvar när fältstudien utfördes. ID.13 kommer att nämnas senare när Google Street View används som fältstudiens komplementverk i kapitel 3.0

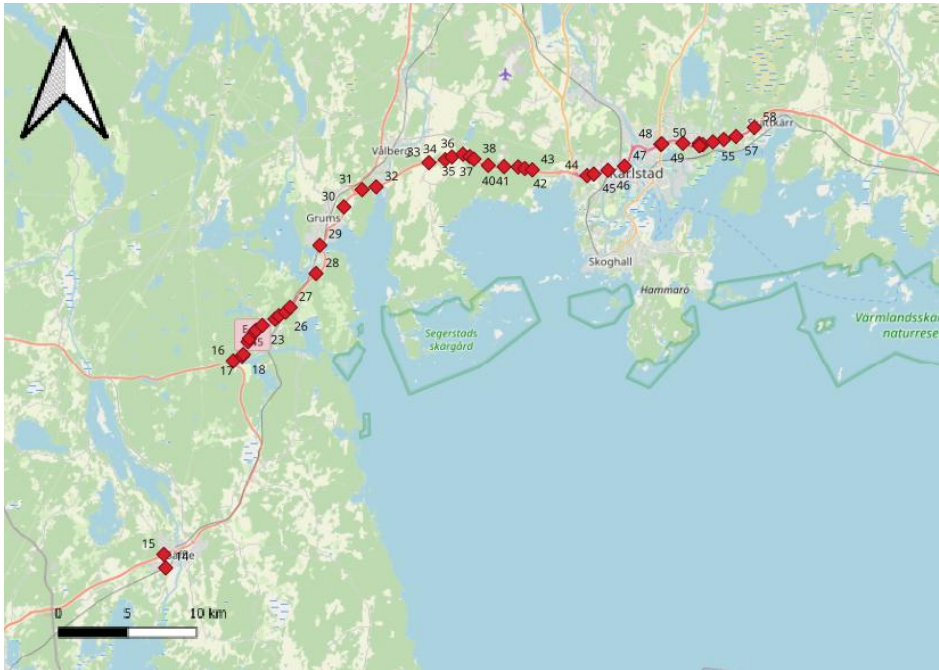

Figur 13. pook i Åmål, ID.12. Bild tagen från Google Street View.

ID.12

Består av totalt 1 målning. Målningen är placerad på ett brofäste i betong. Den är ungefär 1 meter ifrån bilvägen och är målad i riktning V-Ö. Målningen är ungefär 1 meter hög och 2 meter bred. Den är riktad så att man ska se den tydligt när man åker igenom ut ur Åmål mot Karlstad. Graffitin är målad med sprejbuk i färgerna svart, vit och blå. Klassificering är otydligt då den liknar mer hur en throw up skulle se ut, men har mer än två färger och skulle då vara en piece. Det finns tydlig skada på målningen, förmodligen på grund av naturliga externa faktorer.

2.2 Värmlands län

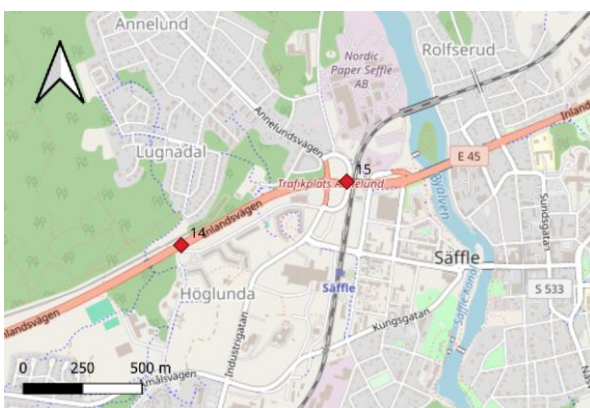

Figur 14. Alla ID-punkter med Pook i Värmlands, karta gjord i QGIS bakgrundskarta: Open Street Map

Värmland, de glittrande sjöarnas län, har majoriteten av alla Pook-målningar som hittats under fältstudien (fig.14).

2.2.1 Säffle

Nästa destination på fältstudien var Säffle. I Säffle hittades totalt 2 platser där Pook har målat (fig.15).

Figur 15. Pook i Säffle, karta gjord i QGIS. Bakgrundskarta: Open Street Map.

ID.14

ligger i utkanten av Säffle. Denna lämning befinner sig längs E-45an i utkanten av centrala Säffle. Lämningen består av ett flertal olika graffitimotiv, varav 3 är med motivet Pook.

Målningarna är placerade längs sidan av en lång ekonomibyggнад. Byggnaden har en fasad i trä med röd färg. Lämnningen är placerad ungefär 3 meter ifrån en bilväg och målningarna är riktade mot bilvägen. Dock finns det periodvis ganska mycket växter som kan täcka större bitar av husets fasad. Alla 3 målningar är tags i färgen vit som har riktningen Ö- V, alla 3 med enkla utmärkande drag på P:et och K:et, förutom tag nummer 3 som saknar K:et och ena O:et helt. Alla 3 målningar är olika stora. Tag nummer 1 är längst åt öst, tag nummer 3 är den längst åt väst. Tag nummer 1 sitter mellan två throw ups gjorda av andra graffitimålare. Tag 1 är mer än 0,5 meter hög och mer än 1 meter bred. Tag 2 och 3 sitter längst ut på västsidan av ekonomibyggнадen. Målningen är något mindre än 0,5 meter hög och ungefär 1 meter bred. Tag 3 verkar vara en oklar tag, där bara "PO" är skrivet på väggen. Både höjden och bredden av målningen är mindre än 0,5 meter. Målningarna har ingen tydlig skada på sig som gick att se under fältstudien (fig.16)

Figur 16. Pook på en ekonomibyggнад, utanför Säffle. Bild tagen via Google Street View, november 2020.

ID.15

Detta är den första punkten som hittades under fältstudien. ID.15 är den första punkten sedan centrala Göteborg som inte ligger längst E18 eller E45an. Denna punkt hittades inte under bilresan som tillhörde fältstudiens, utan punkten upptäcktes på tågresan på väg till Karlstad, precis innan fältstudiens huvudfärd skulle påbörjas. Denna punkt må ha målningar någon annan stans än på dessa Europavägar, Men den är inte långt ifrån. Lämnningen ligger på industrigatan i Säffle, som ligger precis under en bro som E45:an går över

ID.15 består av 3 målningar. De 3 olika målningarna är placerade på varsin betongpelare som är placerade under en bro. Målningarna är mindre än en meter från bilvägen och ungefär 10 meter från tågspåren där den upptäcktes först. De är ungefär 0,5 meter höga och 1 meter breda och är i riktning S-N. Målningarna är riktade så att man ser dem tydligt antingen ifrån den mindre bilvägen eller ifrån de tågspår som ligger bredvid vägen. Alla 3 målningarna vid lämningen är tags i svart färg där det finns utmärkande drag på P:et och K:et. Ingen synlig skada syntes på målningarna vid fältstudiens undersökning. (bilaga 1).

2.2.2 Grums närområde, från Segmon till Sörmon

Figur 17 Pook mellan Segmon och Segerstad Gjord i QGIS. Bakgrundskarta: Open Street Map

Denna sträcka längs E18 är den plats där majoriteten av ID-punkterna har hittats. Ett flertal av dessa ID-nummer har samma motiv samt i princip samma läge. I dessa fall kommer en representativ ID-punkt att väljas ut för att undvika en alldeles för repetitiv resultatdel.

Av dessa 27 ID-nummer hittades 21 av dem under fältstudiens gång (fig.17)

ID. 35

För att börja med kommer ID. 35 att inventeras först. Denna lämning består av totalt 1 målning som är placerad på baksidan av en vägskylt gjord i plåt. Målningen sitter ungefär 1,5 meter ifrån bilvägen. Den är lite mer än 1 meter hög och 0,5 meter bred. Målningen har riktningen S-N. Den är tydligt riktad så att man ska kunna se den ifrån bilvägen när man åker mot väst. Graffitin är målad med sprejburk och är en simpel tag i vit färg med utmärkande drag på P:et och K:et. Målningen har ingen synlig skada. Detta nummer kommer få representera punkterna, **19, 23, 26, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 41** och **42**. Alla dessa punkter är tags målade på baksidan av

skyltar. Den enda skillnaden är att Id 37,38 och 39 har mer än 1 tag vid varje skylt, eller att vissa ID är målade med svart färg i stället för vit. Detta är alla de varianterna av Pookmotivet som finns på baksidan av en skylt i detta område.

Figur 18. Pook på baksidan av en skylt. Bild tagen via Google Street View.

ID.16

Ligger vid Valnäsmotet, denna lämning består av 10 målningar. Målningarna är placerade på diverse platser på undersidan utav en bro vid E18. 1 av målningarna är en piece som sitter på ett av brofästena. Den är ungefär 1 meter hög och 2,5 meter bred och är målad i riktning S-N. Den är riktad så att man ser den när man åker längs bilvägen när man åker västerut. Den består av färgerna vit, svart och röd. Målningen är inte helt ifylld med den vita färgen, då man kan se betongen under. Lite skada finns på denna målning i det övre partiet. Alla 8 andra målningar är enkla tags i svart färg med utmärkande drag i P:et och på K:et. Storleken på dessa är ungefär 0,5 x 1 meter. 4 av målningarna sitter på andra sidan brofästet och resterande 5 målningar sitter på diverse olika stödpelare i betong under bron. Ingen av de tags som hittades har någon synlig skada på sig (fig.19)

Figur 19. Pook, ett flertal mindre tags och en större piece vid undersidan av en bro. Bild tagen via Google Street View.

ID.17

Denna lämning består av 17 målningar som är placerade på alla sidor under en bro. Målningarna är av kategorien tag och är målade med sprejburk i svartfärg. Målningarna är ungefär 0,5 meter höga och 1 meter breda. Förutom de 2 målningarna som sitter riktade mot varandra på respektive sida brofästet, de 2 målningarna är något mer än 0,5 meter höga och mer än 1 meter breda. De är placerade så att målningarna ej går att missa när man åker bil under bron. Målningarna har utmärkande drag på P:et och K:et. målningarna har riktningen, S-N, N-S, V-Ö eller Ö-V. Ingen synlig skadestatus syntes på målningarna

ID.18

ligger längre fram i Valnäsområdet. Denna lämning består av totalt 1 målning och är placerad på en berghäll. Målningen är ungefär 2 meter från bilvägen och är cirka 1,5 meter hög och ungefär 4 meter bred. Denna målning är en Piece målning som består av färgerna vit, svart och olika nyanser av lila. Den är tydligt riktad så att man ska se målningen när man åker förbi hällen med bil. Den har riktningen SV-NÖ. Ingen tydlig skada fanns på målningen under fältstudien besök. Denna ID-punkt är även detta arbetes framsida (bilaga 2).

ID.25

Denna lämning har en stor mängd olika graffitimotiv i piece-format. Men vid denna lämning finns totalt 1 målning med motivet Pook. Målningen är placerad längs ett vägstaket i plast. Målningen är mer än 1 meter hög och ungefär 3,5 meter lång i riktning Ö-V. Den är tydligt

riktad så att man ska se den när man åker förbi i bil. Motivets kategori är en piece i färgerna röd, svart och vit. Ute på K:et står även hans tag samt året 2021 i litet tag-format. Det finns ingen tydlig skada som upptäcktes under fältstudien.

ID.27

Denna lämning har ett liknande kontext som ID.35. Alltså baksidan av en skylt. Denna lämning består av 1 målning som inte riktigt är en tag. Målningen består av det klassiska utmärkande P:et i gul färg men ingenting mer. Den är lite mer än 0,5 meter hög och ungefär 0,5 meter bred. (fig20).

Figur 20 Bara ett P utanför Segmonmotet fotograf: Viktor Karlin

ID.28

Denna lämning består av 1 lämning som är placerad uppe på en kulle. Den är målad på en häll ungefär 6 meter över bilvägen och ungefär 15 meter ifrån bilvägen. Denna målning är riktad mot bilvägen men är så pass högt över vägen att den enkelt går att missa. Målningen är mer än 1 meter hög och 3 meter bred med riktningen V-Ö. Den är målad med sprejburk och kategoriserar som en piece då den består av färgerna grön, brun, svart och vit. En extra detalj på målningen är att det står 21 i vit färg ute på K:et. Ingen tydlig skada syntes under fältstudien (fig.21)

Figur 21 Häll-piece i Grums. Fotograf: Viktor Karlin

ID.29

är nära centrala Grums. Denna lämning består av 1 Pook. Det är en tag i svart färg målad med sprejburk med det vanliga utmärkande dragen på P:et och K:et. Denna målning är gjord på en grön ekonomibyggnad gjord i metall. Byggnaden ligger precis bredvid där tåggrälsen korsar med bilvägen. Den är tydligt riktad mot bilvägen och man kan både se Målningen från de tåg som åker förbi samt från perspektivet av en bilförare. Den är ungefär 0,5 meter hög och 1 meter bred. Ingen tydlig skada syns på målningen.

ID.40

Nästa plats är ID-nummer 40. Denna lämning består av ett flertal olika graffitimålningar med olika motiv. Platsen består av 10 målningar som har motivet pook. De är placerade på en stödpelare i betong under en bro. Pelaren är placerad mellan 2 filer på en bilväg, med mindre än 1 meter till vardera fil. 2 av målningarna sitter i riktning S-N och N-S så att de tydligt ska synas oavsett åt vilket håll man kör under bron på. Dessa 2 målningar är throw ups i färgen vit och svart. De är ungefär 1,5 meter höga och lite mer än 0,5 meter breda. Throw ups:en ser väldigt lika varandra ut. De resterande 8 målningarna på pelaren är alla ungefär 0,5 meter höga och ungefär 1 meter breda och är målade i riktningen Ö-V och SV-Ö. De är tags i svart färg målad med sprejburk med utmärkande på P:et och K:et. 6 av dessa tags sitter på pelarens

nordliga sida och 2 av dem sitter på den sydliga. Ingen tydlig skada upptäcktes på målningarna (fig22).

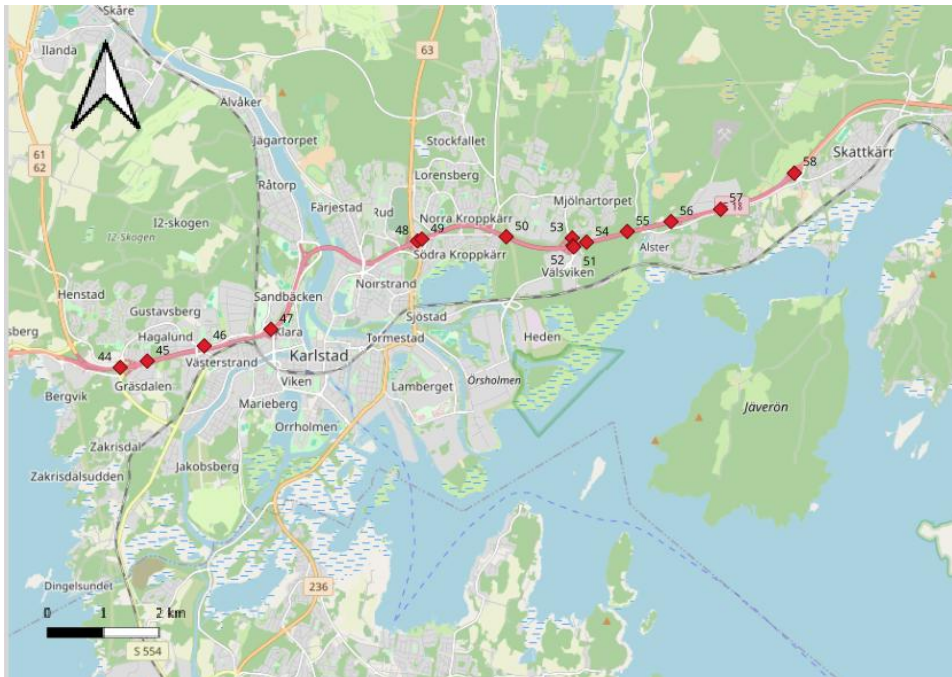

Figur 22 throw ups och tags vid Sörmonsmotet via Google streetview

ID 43

Den sista punkten för detta område är ID-nummer 43. Vid denna lämning finns det totalt 6 målningar placerade på undersidan av en bro. Målningarna är placerade på tre olika platser där de sitter i par. De första två platserna är 2 separata stödpelare för bron i betong. Stödpelarna sitter mellan två sidor av bilvägen. De vardera pelare har en tag i svart mindre än 0,5 meter hög och lite mindre än 1 meter bred med utmärkande drag på P:et och K:et. De tags som finns på pelarna sitter riktade mot varandra. De är målade S-N respektive N-S. På sidan riktad mot bilvägen sitter det 1 throw up på respektive pelare. De throw ups som finns är i färgerna svarta och vita. Dessa 2 målningar är lite mer än 0,5 m höga och mer än 1 meter breda och sitter i motsatt riktning till tags:en då dem sitter på andra sidan pelarna. Den sista platsen är på brofästet precis under bron, här finns 1 tag i vit färg som är ungefär 0,5 meter hög och 1 meter bred. Bredvid denna sitter en mycket större throw up i färgerna vit och röd. Båda målningarna sitter i riktningen V-Ö. Det syns tydligt att den har målat över en mindre Pook tag. Denna throw up ser ut att vara ungefär 1 meter hög och 3,5 meter bred. Alla 6 målningar är målade med sprejburk och ingen tydlig skada syntes på målningarna (bilaga 6).

2.2.3 Slutdestinationen, Karlstad.

Figur 23 Alla Pook som hittades i Karlstads område. Gjord i QGIS. Bakgrundskarta: Open Street Map.

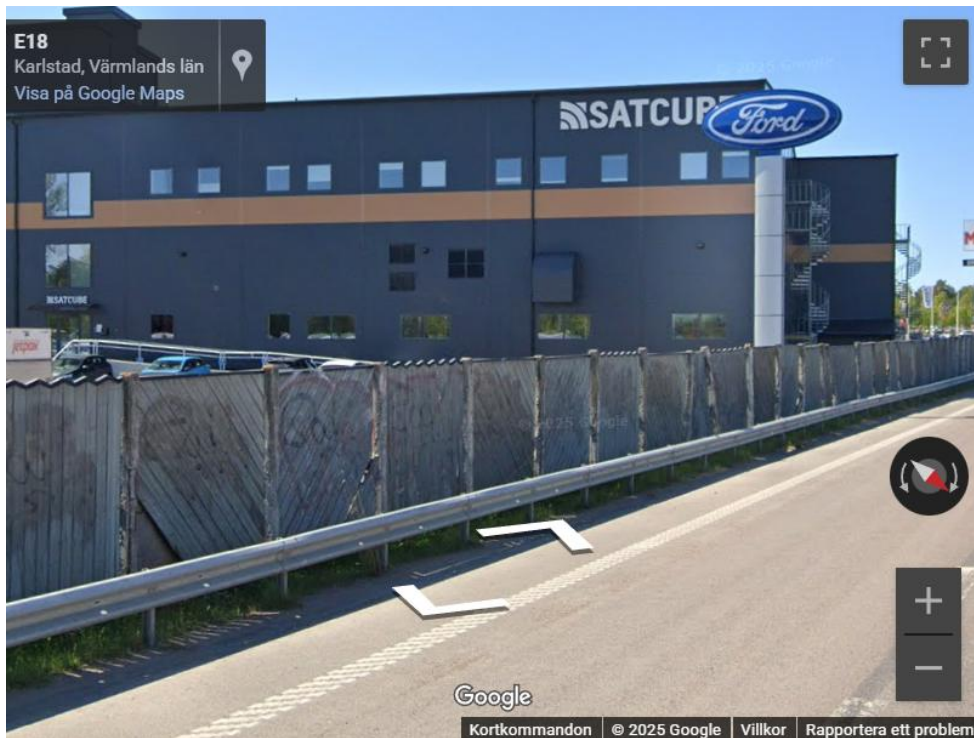
Karlstad har totalt 15 punkter där Pook har hittats (fig.23) Dessa 15 har dock hittats mycket på grund av arkiven. Karlstad har varit väldigt bra på att buffa graffitin som uppkommer i staden. Av totalt 15 hittade lämningar där Pook fanns, var det bara 4 som hittades under själva fältstudien (fig23).

ID.45

består av totalt 1 målning och den är placerad på baksidan av en skylt. Målningen är placerad 1 meter ifrån bilvägen och målningen är riktad så att man ser den när man åker mot Karlstad. Målningen är ungefär 0,5 meter bred och lite mindre än 1 meter hög. Målningen är en tag i svartfärg målad med sprejbuk som har riktningen N-S. ingen synlig skada syntes under dokumentationen.

ID.46

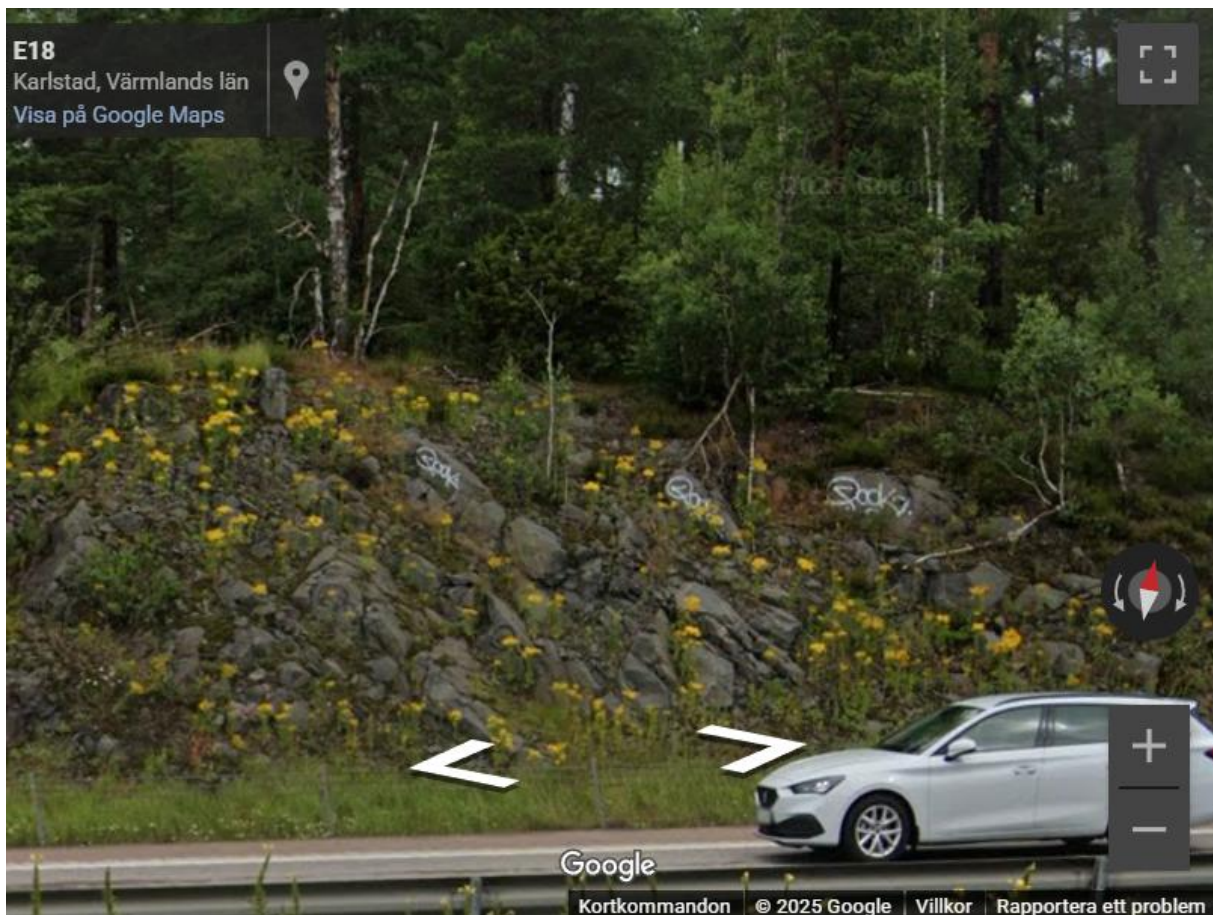
En plats där man tydligt kan se buffande är vid ID.46 där det finns en Pook på nästan varje ny bit av staket längs motorvägen (E18). Denna lämning består av åtminstone 15 målningar alla på detta staket gjort i trä. De är riktade så att man tydligt ser dem från bilvägen. Alla målningar som syntes under fältstudien var svarta tags ungefär 0,5 meter höga och 1 meter breda med utmärkande drag på P:et och K:et. Alla är målade med sprejbuk och har samma riktning, Det vill säga Ö-V. Alla målningar vid denna plats är skadade och har blivit buffade. Buffningen är dock inte jättebra utförd då många av dessa tags fortfarande syns, bara mycket svagare än vanligtvis (fig.24)

Figur 24 buffade Pook i Våxnäs, Karlstad. Bild ifrån Google Street View.

ID.48

består av 3 målningar. Graffitin är målad på en berghäll. De är placerade ungefär 5 meter ifrån bilvägen och 3 meter över. Målningarna är placerade på 3 separata stenar på hällen. Alla 3 är ungefär 0,5 meter höga och ungefär 1 meter breda. Målningarna är riktade så att de ska synas när man åker förbi på bilvägen och de är målade i riktningen V-Ö. Alla tre är målade i vit färg med sprejburk. Alla tre målningar är enkla tags med utmärkande på P:et och på K:et. Ingen synlig skada syntes på målningarna under fältstudiens utförande (fig25).

Figur 25 hällmålningar Karlstad, från Google street View

Detta är den sista målningen som hittades längs sträckan under fältstudien. Dock så upptäcktes ID.58 efter med hjälp av arkiven.

ID.57

Består av totalt 1 målning placerad på baksidan av en skylt. Målningen är ungefär 1 meter ifrån bilvägen. Målningen består av en tag målad i vit färg med en sprejburk i riktning N-S. Målningen har utmärkande drag på P:et och K:et och ingen skada syntes under fältstudien.

3.0 Google Street View, fältstudiens stora komplementverk

Fältstudien må ha varit effektiv för upptäckandet av Pooks målningar, Men Google Street View har använts som ett starkt komplement där 18 nya platser med målningar som inte fanns kvar under fältstudiens gång hittades genom programmets tidsfunktion. Utöver upptäckandet av dessa nya platser där Pook existerar, hittades även ett flertal äldre målningar som blivit utbytta eller övermålade innan fältstudien utfördes. Det går då även att se att Pook återkommit till ett flertal av de olika lämningsplatserna.

Inte bara finns majoriteten av alla målningar i Värmland, utan 17 av 18 nya punkter som upptäcktes i Google Street View var även lokaliserade där. Den enda nya punkten som upptäcktes i Västra Götaland är ID-punkt 13 som ligger i Åmål. Det ska även noteras här att som tidigare nämnt undersöktes inte Västra Götaland lika noggrant som Värmland gjorde i arkiven.

3.1 Åmål i arkiven.

Åmål inom arkivstudierandet skiljer sig mycket från hur det såg ut under fältstudiens gång. Inte bara uppkommer ny information kring den målningen som fanns kvar under fältstudien samtidigt, utan nya målningar vid både nya och redan dokumenterade platser uppkommer.

Förutom de nya lämningsplatserna som dykte upp i Åmål med hjälp av arkivet, kan ID.12 även ge mer information om målandet på platsen.

Figur 26. ID.12. Bild via google Street View, September 2021.

När ID-punkt nummer 12 studeras så kan man möjligtvis dra slutsatsen att antingen har mycket av färgen försvunnit med tiden eller att den aldrig blev klar vid utförandet. Kollar man dock på när den var mer nymålade, som den ser ut vid fig.26, kan man dra slutsatsen att målningen blev klar. Denna slutsats går att göra eftersom målandet av större throw ups och pieces börjar man med att först måla en svag skiss för att sedan fylla i hela målningen innan man avslutningsvis målar den faktiska ytterkonturlinjen (Jacobson 1996: 110).

Med hjälp av arkivet kan man även se att de två andra taggarna med andra motiv som sitter bakom Pooks målning fanns på brofästet redan innan Pook målade där.

Bortsett från ny information kring den redan existerande målningen upptäcks även en ”ny” målning som inte fanns kvar när fältstudien utfördes. Detta leder då till att ID-nummer 12 egentligen har 2 målningar vid sig. Målning nummer 2 sitter på samma sida vägen men på andra sidan brofästet. Målning 2 är ungefär 1 meter hög och 2 meter bred och har riktningen Ö-V. Målning 2 liknar den som är på andra sidan brofästet i form och stil. Primärt en outline/kontur i svart färg, med vita highlights inuti samt utanför, målad med sprejburk. Båda målningarna vid platsen saknar vanlig ifyllnad av bokstäverna. Denna klassificeras som en throw up på grund av att det bara var 2 färger som användes. Målningen har inte blivit buffad utan den har försvunnit av naturliga skäl. Detta syns då samma graffitimålning syns både innan och efter Pook anländer till platsen. Målningarna dyker upp Ante quem september 2021.

ID.13

Nästa och sista platsen som hittades i Åmål med hjälp av arkiven är ID.13. Det är totalt 4 platser vid lämningen som blev målade på. 3 av dem är placerade på samma platser som Pook återkommer till. Det innebär att totalt har det funnits 7 målningar vid lämningen. Alla målningar. Alla målningar sitter runt om undersidan utav en bro.

Den första och minsta målningen sitter precis under bron, på brofästet i betong. Målningen är placerad ungefär 1 meter ifrån bilvägen. Målningen är något mindre än 0,5 meter i höjd och nästan 1 meter i bredd och är målad i riktning norr till söder. Målning 1 är en tag i blågrå färg som är målad med sprejburk. Den har utmärkande drag i P:et, K:et samt som en målad ram runt själva ordet.

De resterande tre målade platserna är på de olika sidorna av brofästet. Målningsplats 2 och 3 syns tydligt när man åker bil från Åmål respektive målningsplats 4 som är riktad så att den ska synas när man åker igenom Åmål. Målningarna vid målningsplats 2,3 och 4 är alla ungefär 1 meter höga och 2 meter bredda. De vid plats 2 och 3 är i riktning NW – SÖ och målningarna vid plats 4 är i SÖ-NW. Alla 3 målningar börjar som ej ifyllda throw ups. De första målningarna vid plats 2 och 4 ser nästan likadana ut: de är throw ups, med en kontur i rött och vit färg som använts som lätta highlights inuti och utanför konturen. Förutom dessa highlights har det målats ett flertal mindre stjärnor runt själva målningen samt en renskrivning av Pooks tag bredvid. Detta renskrivande liknar hur en piece målas, men fyller inte resten av kriterierna för att få kallas för en piece. Målningsplats nummer 3 består av en vit kontur med en blågrå ifyllnad. I fyllnaden liknar den de andra målningarna fast i en annan färg. Pook återkommer till denna plats inom ett år och målar pieces över sina gamla throw ups som syns vid figur 27 och figur 28.

Figur 27. pook 2020. Bild tagen via Google Street View

Figur 28. Pook 2021. Bild tagen via Google Street View

3.2 Värmland i arkivet.

ID.15

I arkivundersökningen är ID.15 ännu en plats som Pook återkommer till. Alla de tags som finns vid denna plats uppkommer som senast nov 2020, men den stora piecen som sitter på brofästet uppkommer nästan ett år senare, ante quem augusti 2021 finns den som tidigast på Google Street View. Pook börjar då med att måla ett flertal mindre tags, för att sedan återvända för att måla större målningar.

ID.17, ID.18

ID.17 och 18 visar även på detta återkommande. Eftersom dessa två platser är nära nog för att enkelt synas tillsammans kan man se att de flertal tags som sitter på undersidan av bron vid ID.17 uppkommer ante quem november 2020, medan den stora hållmålningen vid ID-18 uppkommer någon gång innan december 2021. Även vid dessa punkter visar det på att Pook först målar mindre tags för att sedan återvända inom ett år.

Pook återkommer även till ID.16 där Pook målar ett flertal tags ante quem november 2020 där Pook sedan återkommer ante quem augusti 2021 för att måla en större piece på ena brofästet

ID.20

Denna punkt blir målad ante quem september 2021 och försvinner som senast oktober 2022. Lämnningen består utav 1 målning, placerad på en häll. Målningen är placerad ungefär 2 meter ifrån bilvägen och är lite mindre än 1,5 meter hög och ungefär 3 meter bred målad i riktning S-N. Målningen är gjord med sprejburk i färgerna svart, vitt och rött. Det står även "21" bredvid målningen. Målningen är en piece och skadestatus på denna räknas som borttagen. ID-nummer 20 är väldig lik piecen som finns vid ID.15. De har samma färger, samma kategori av målning samt samma struktur (fig29)

ID.21

ID 21 är nästan identiskt till målningen vid ID.20 bara att den den ligger ungefär 200 meter närmare Karlstad.

Figur 29 ID.20 från Google Street View, visar en piece liknande ID15

ID.22

Denna lämning består av 1 målning som uppkommer ante quem september 21 post quem nov 2020. Den är placerad på en häll ungefär 1 meter från bilvägen. Målningen är lite mindre än 1,5 meter hög och ungefär 3,5 meter bred målad i riktning SV-NÖ. Målningen är målad med sprejburk i färgerna Svart, vit och grön och tillhör kategorin piece. Skadestatus på denna är borttagen. Målningen skiljer sig i utseende och i färgerna använda i jämförelse med det andra Pieces som finns i närområdet. 3 pieces har haft en svart konturlinje, vit ifyllnad samt röda detaljer utanför målningen. ID.22 har vita konturlinjer, svart ifyllnad samt gröna highlights och detaljer inuti själva ordet "pook" (fig.30).

Figur 30 Hällmålning, bild tagen från Google Street View

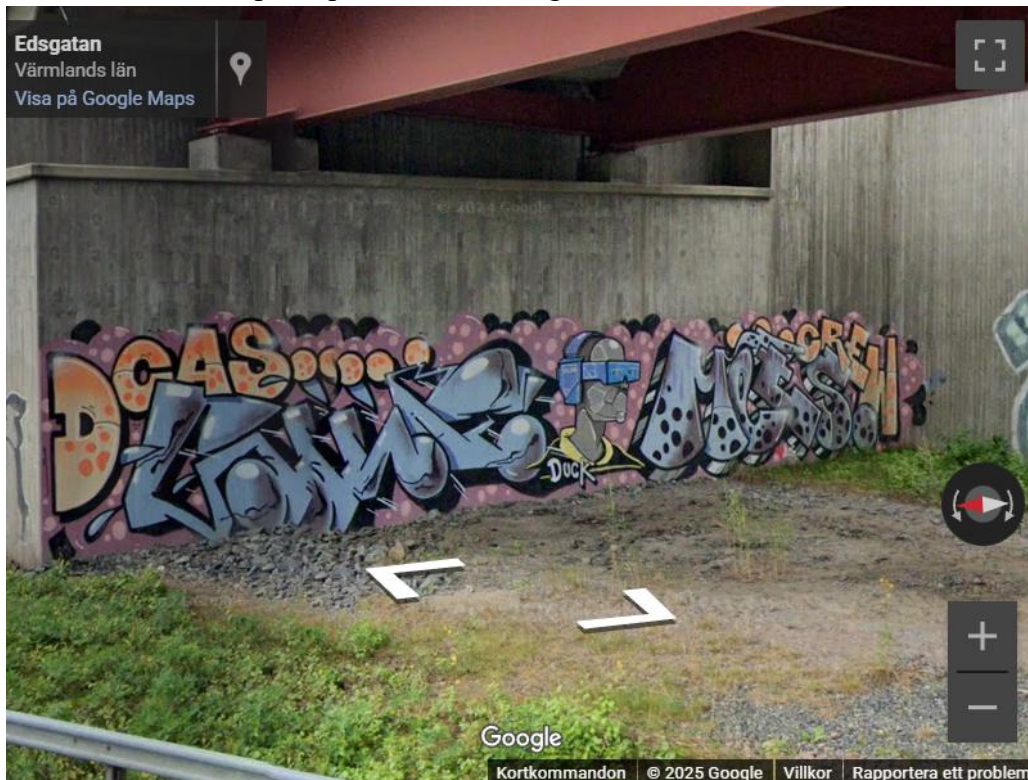
ID.24

denna lämning består av 9 målningar varav 8 är enkla tags med utmärkande på P:et och K:et som sitter på respektive brofäste tags:en har riktningen NV-SÖ och SÖ-NV. Den sista målningen är målad på en häll. Denna hällmålning är en Piece och är målad i svart och vitt med röda detaljer utanför målningen. Denna målning har också riktningen NV-SÖ. Dessa målningar har alla skadestatusen borttagen.

ID.25

är en av de målningarna som går att datera bäst, och som är en plats som Pook återvänder till. Någon gång innan november 2020 målar Pook på denna plats för första gången. Då målas det 2 tags längst ut på kanten av vägstaket. Efter detta återkommer Pook till platsen november 2020 och målar en piece på vägstaket. Efter ungefär 1 år återkommer Pook ännu en gång till platsen och målar över sin gamla piece med en ny Piece någon gång innan september 2021. Denna exakta datering går att göra då målningen som uppkom nov 2020 är signerad med årtal precis bredvid själva målningen. Detta årtal finns kvar som kvarlämning även när den nya målningen uppkom (2021). Om man då undersöker denna väg november 2020 men bara byter fil på bilvägen så finns målningen på ena sidan vägen men inte på andra. Eftersom året "2020" finns kvar under fältstudiens gång men inte från andra filen 2020 betyder detta att den borde vara målad november 2020 (bilaga 3-5)

Under bron i närheten av ID.26 är en intressesant plats. Under motorvägen existerar en lämning som liknar en hall of fame. Det finns ett stort område här där en stor mängd olika komplexa målningar finns, av en stor variation av målare och i olika motiv. Dock finns inte en enda Pook här. Det finns tydliga exempel på att han målar i närheten och det finns exempel på där hen målar under motorvägar, som i Säffle. Men Pook finns inte vid denna hall of fame. Detta kan vara ännu ett exempel på hans avståndstagande från de graffitinormer och subkulturer som finns. Ett exempel på en målning vid denna hall of fame är figur 29

Figur 29 nära id 26,bild via Google Street View, en graffiti målning med annat motiv än pook.

ID.40

är nästa plats som Pook återkommer till. Pook börjar med att anlända till denna plats och målar då alla tags, runt hela undersidan av broområdet innan november 2020. Därefter återkommer Pook till platsen innan september 2021 och målar över både några av sina egna tags, samt någon annans tag genom att måla en större throw up över.

ID.43

ID-nummer 43 är ännu undersidan av en bro som Pook börjar med att anlända till innan november 2020 för att måla tags. De blir sedan övermålade och utbytta mot större throw ups någon gång innan september 2021. Dessa throw ups satt kvar under fältstudiens utförande (bilaga 6).

ID.44

är den första punkten i sträckan som finns i Karlstad. Denna lämning har totalt 2 målningar. Målningarna är placerade på motsatta sidor av två brofästen, där målningar är placerade så att det är riktade mot varandra. De är ungefär 5 meter ifrån bilvägen och ungefär 3 meter över vägen. Då målningarna är riktade mot varandra innebär även detta att de pekar mot bilvägen så att man ska kunna se dem när man åker förbi. Målningarna är lika i sitt utseende och är lite mer än 1 meter hög och 2,5 meter breda och är målade i riktningarna V-Ö och Ö-V. Motiven är throw ups och är i färgerna vitt och svart, målade med sprejburkar. Målningarna är skadade och borttagna idag.

ID.46

Denna lämning fanns kvar under fältstudien, men endast kvarlämningar av ett dåligt buffnings arbete. Denna lämning är utan tvekan den plats som Pook målat som allra tätast. Denna lämning består av mer än 40 målningar. All graffiti vid denna lämning sitter på en sträcka av vägstaket i trä bredvid E18 vid Våxnäsmotet och är placerad mindre än 1 meter ifrån bilvägen. Eftersom graffiti sitter på vägstaket är det tydligt riktat så att man inte ska kunna missa det när man går förbi där målningarna sitter i riktningen Ö-V. Denna lämningstyp är en tydlig bombning där målningarna består av 2 throw ups där ena har färgerna vitt och svart och den andra har vitt och rött. Storleken på båda två är lite mer än 1 meter hög och 2,5 meter bred. Resterande målningar är alla näst intill identiska, de är tags i svart färg som är ungefär 0,5 meter höga och lite mindre än 1 meter breda. Målningarna är daterade ante quem oktober 2020.

Detta är den enda platsen under den studerade sträckan som en så här tydlig bombning upptäcktes, det finns ett flertal platser där det sitter många målningar på samma ställe som till exempel ID 40, men ingen är så här tät på målningar. Platsen är också daterad till något tidigare än många andra målningar på vägen. Detta kan vara på grund av att visa månader inte finns med på google maps och innebär då att andra platser kom före. Enligt det arkiv som Google har tillfört så visar det dock att denna plats några av de äldsta målningarna (bilaga 7,8)

Utförandet av en bombning inom graffiti är ofta gjord som ett sätt att sprida sin tag och för att visa vem man är. Graffiti världen handlar inte alltid om kvalitet utan även om kvantitet, hur mycket kan man måla och på vilka ställen. Bombning är ofta ett sätt för att snabbt införskaffa respekt och ett sätt att visa upp sig. En bombning uppkommer ofta i början av en graffiti konstnärs eller en ny tags liv. Bombningen blir då ett sätt att bryta sig ifrån det vardagliga samhället och visa sin nya identitet för världen igenom en ”titta här är jag mentalitet” (Brown et al 2016: 6). Pook bombar tydligt denna plats genom att måla sin tag på så många platser som möjligt vid denna lämning. Det finns en tag vid varje ny bit av vägstaket här. Denna stora kvantitet av målningar gör den näst intill omöjlig att missa och är definitionen av ”Titta på mig” som beskrivs i Brown et al (Brown et al 2016:6).

ID.47

Det nästa nummer som hittades med hjälp av arkiven. Är inte bara en plats som blivit buffad, det är även en plats som Pook återkommer till. Lämningen består av totalt 10 målningar. Målningarna är placerade på undersidan utav en bro. 8 av 10 målningar är enkla tags i färgen svart, placerade på bropelarna som sitter precis bredvid bilvägen. Dessa målningar är ungefär

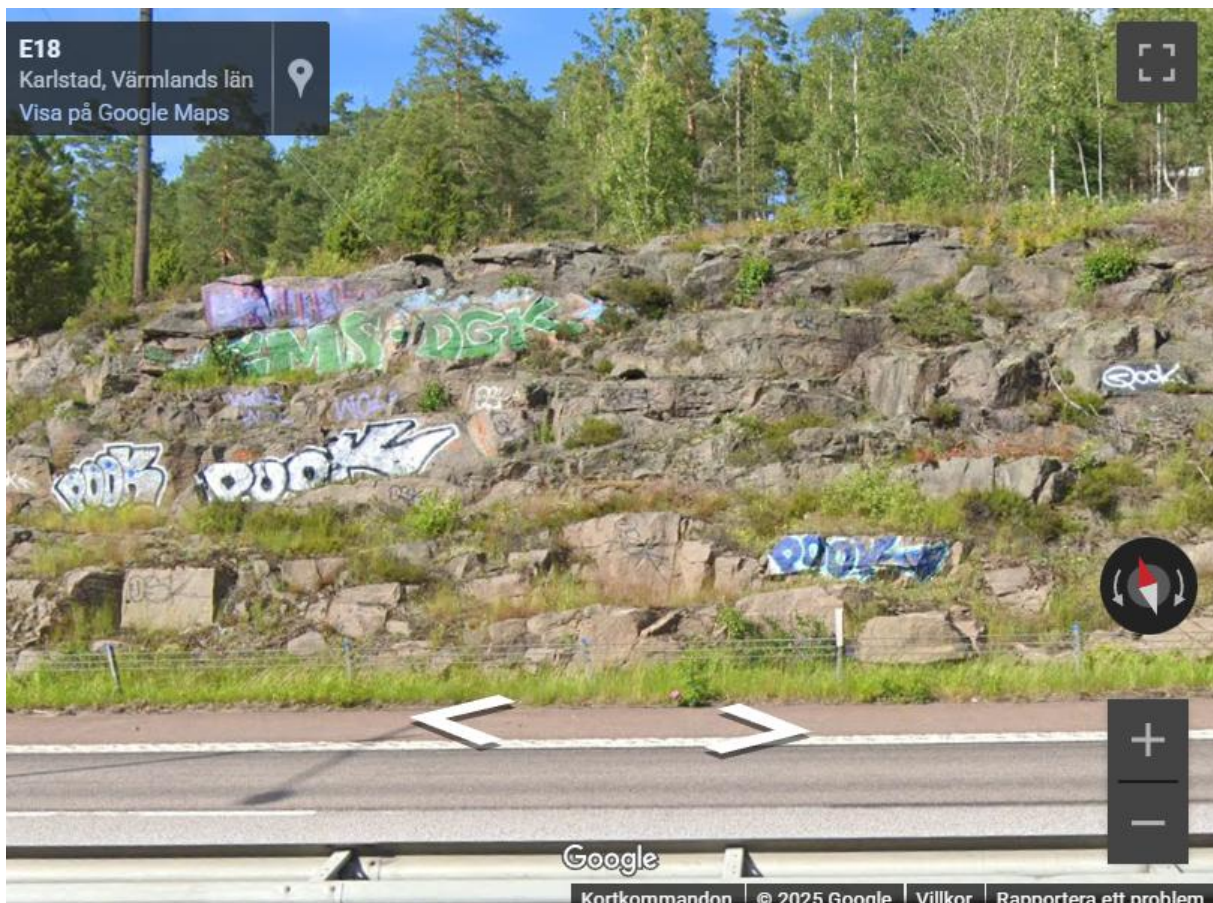
0,5 meter höga och nästan en meter breda. 2 målningar sitter på varsin betongpelare där målningarna är riktade så att de ska synas oavsett vilket håll man färdas på bilvägen, de är skrivna i riktning N-S och S-N. De uppkommer som senast november 2020. De resterande 2 är placerade på ett av brofästena, De är ungefär lika stora och är lite mer än 1 meter höga och ungefär 2,5 meter breda. Ena målningen är på undersidan bron och är målad i riktningen Ö-V denna målning är en throw up i färgerna blå och vit. Den sista målningen är placerad på utsidan brofästet målad N-S och är en piece då målningen använder sig av färgerna vit, svart och en ifyllnad med en variation av gröna färger. Alla målningar är målade med sprejburk och är borttagna när fältstudien utfördes (bilaga 9).

ID.49

är en klassisk tag på baksida skylt, se ID-nummer 35, men antalet målningar skiljer sig åt vid denna plats. När Pook målar på denna skylt sitter det redan 5 målningar på skylten men med andra motiv Det är 5 målningar alla olika med olika motiv målade med en röd färg. Pook målar vid denna plats som senast oktober 2020 och målar då totalt 7 målningar med motivet Pook, 3 i färgen rosa och 4 i vit färg.

ID.50

är ännu en plats som Pook återkommer till. Vid denna plats målade Pook först totalt 2 tags ena i färgen vit målad åt riktningen V-Ö och den andra som sitter på baksidan utav en skylt i färgen gul, målad N-S. Taggarna uppkommer som senast oktober 2020. Pook återkommer sedan till denna lämning innan december 2021. Målning 1 är mindre än 0,5 meter hög och nästan 1 meter bred. Målning 2 är ungefär 0,5 meter hög och mer än 1 meter bred. Vid återkomsten till platsen målar Pook två pieces och en throw up vid denna plats. Alla målningar förutom målning 2 är placerade på olika stenar på en större berghäll. Throw up:en är ungefär 50 cm hög och mer än 1 meter bred i färgerna blått och vitt. De resterande två målningarna är pieces i färgerna silver, svart, vit och med highlights i blå. Dessa två pieces skiljer sig ganska mycket stilistiskt. Den ena är högre men inte lika bred då den är lite mer än 1 meter hög och lite mer än 1,5 meter bred med tydliga blå highlights, medan den andra är ungefär 1 meter hög och 2 meter bred med betydligt svagare ifyllnad och highlights. Alla målningar som är placerade på hällen är i riktningen N-S och alla målningarna sitter på separata stenar. Dessa målningar är ungefär en meter över bilvägen och 3 meter ifrån den. Skadestatus är borttagen på dessa målningar (fig.30).

Figur 30 Pook vid kroppkärrsmotet, hållmålningar! bild via Google Street View.

ID.51

är en simpel tag på ett brofäste längst Välsviksleden som går på undersidan E18. Denna målning är ungefär 2 meter ifrån bilvägen. Målningen är inte ens en 0,5 meter hög och ungefär 0,5 meter bred. Denna tag sticker ut på grund utav dess brist på utmärkande drag som de andra tags:en har. Målad med sprejburk i svart färg i riktning V-Ö. Skadestatus är borttagen.

ID.52

är uppe på den bro som ID.51 finns under. Denna lämning består av 2 målningar. De är placerade på varsin sida ett vägstaket i metall. De 2 målningarna är riktade emot varandra och ligger i riktning V-Ö och Ö-V. Målningarna är båda klassificerade som Pieces och är lite mer än 1 meter höga och 5 meter breda. De är riktade mot bilvägen så att de ska synas oavsett vilket håll man blickar mot. Den ena piece:en är brun, med vit och svart kontur med extra detaljer utanför ordet i rött. Den andra målningen har vit och svart kontur med en ifyllnad av en blandning av blått och rött. Båda målningarna är målade med sprejburk och har året 2021 inskrivet bredvid målningen. Skadestatus är borttagen för båda (bilaga.10,11)

Både ID. 51 och 52 uppkommer ante quem september 2021 och målades förmodligen samtidigt. Nummer 51 ser mer ut som en eftertanke som utfördes med den färgen som blev kvar efter de pieces som fanns på bron.

Id.53 är unik då det är en av de få målningarna som inte är direkt riktad mot en bilväg lämningen består av 4 målningar. Målningarna är placerade på utsidan av ett vägstaket uppe på en bro. Detta gör så att de är direkt placerade över en gångbana. Målningarna går att se från bilvägen, men de syns betydligt mycket tydligare ifrån gångbanan som är precis under målningarna. Målningarna är ungefär 3,5 meter över gångvägen och är totalt 4 målningar i svart färg. Alla 4 av dem är tags med utmärkande drag över P:et och K:et. Målningarna är ungefär 0,5 meter höga och 1 meter breda. De uppkommer som senast oktober 2020 men är borta under fältstudiens utförande (bilaga 12). Detta är inte på grund ut av buffning som på många andralämningar, utan är på denna plats övermålad med en throw up med motivet ”NOVA”.

ID.54, 55, 57

är alla tre tags på baksidan skyltar. ID.55 är målad i gul färg, ID.54 består av två målningar på två olika skyltar i vit färg och ID57 är även den målad i vit färg. De båda målningarna vid 54 är riktade åt motsatt körriktning. Alla 3 punkter uppkommer innan oktober 2020 och är buffade och borttagna.

ID.56

består av mer än 15 målningar målade på diverse olika platser under en bro. 6 av dessa sitter på brofästena och resterande sitter på de betongpelare som är placerade mellan bilvägarna. Alla målningar är ungefär 0,5 meter höga och 1 meter breda förutom 4 av dem som har sin höjd och bred motsatta till det först sagda måttet. Målningarna på brofästet har riktningarna V-Ö och Ö-V, medan målningarna på pelarna har även riktningen N-S och S-N. Alla målningarna är tags målade med sprejbuk i färgen svart. Dessa målningar uppkom som senast oktober 2020. Alla målningar har därefter blivit buffade och fanns ej kvar under fältstudieperioden.

ID.58

Det sista ID-numret på hela sträckan är ID.58. Detta nummer är väldigt likt kontexten och motiven som finns vid nummer 56. Enda skillnaden är att det här finns totalt 6 målningar utspridda mellan mittenpelaren och brofästet. Målningarna vid denna plats uppkom även innan oktober 2020 och har sedan blivit borttagna då de inte fanns kvar under fältstudiens utförande.

4.0 Analys

4.1 De synliga mönstren kring Pooks målade.

Pook har målat mycket, då det finns en markant mängd målningar längst sträckan Göteborg och Karlstad. Trots denna stora kvantitet av målningar finns det ett tydligt mönster i vilka kontexter Pook målar på. Det finns även ett mönster som tyder på att vad Pook målar på avgör vilken sorts målning som utförs vid platserna.

De graffitikategorier som Pook målar utifrån är: Tag, Throw up och Piece. Kategorierna är de samma som ingår i Kimvall (2014) och Jacobsons (1996) begreppsapparat. Den kategori av graffiti som Pook målade mest av är naturligtvis sin tag. Utöver att Pook målade sin tag fler gånger jämfört med andra typer av graffiti var det även den sortens målning som upptäcktes vid flest lämningsnummer. Pooks tag påträffades vid totalt 47 av 58 platser. Vid 10 av platserna så fanns Pooks tags även tillsammans med en annan graffitikategori. För att sammanställa de olika typerna av material som Pook målat på var det: 19 ID-nummer som är målade på vägskyltar, 16 ID-nummer är placerade på undersidan utav broar, 8 nummer är så kallade hållmålningar, 6 nummer där målningarna är placerade på elskåp, 4 nummer där målningarna är placerade på vägstaket, 2 målningar på lyktstolpar, 2 målningar placerade på ekonomibyggnader samt 1 målning placerad på en container. (tabell 1)

Tabell 1 Alla ID-nummer, när det uppkommer som tidigast i Street View. Om målningarna finns kvar under fältstudien. Vad målningen är placerad på och vilken sorts kategori målningen har

ID	ålder	finns kvar	målad på	ttp
1	?	ja	lyktstolpe	tag
2	?	ja	lyktstolpe	tag
3	?	ja	undersida bro, vid räls	båda
4	21-sep	ja	elcentralshus	thrap
5	22-sep	ja	elskåp	tag
6	20-okt	ja	elskåp	tag
7	21-okt	ja	elcentral	tag
8	22-okt	Ja	elcentral,elskåp	tag
9	23-okt	Ja	elcentral	tag
10	?	Ja	underbro, räls	vid båda
11	20-nov	Ja	container	tag
12	21-sep	Ja	undersida bro	throw ups och pieces

13	20-nov		Nej, försvinner 2022	undersida bro	båda
14	20-nov		Ja	"hus"	tags
15		?	Ja	underbro, vid räls	tags
16	21-nov, 21-dec		Ja	underbro	båda
17	21-sep		Ja	underbro	tags
18	21-aug		Ja	hällmålning	båda
19	20-nov		Ja	baksida skylt	tag
20	21-sep		Nej, försvinner okt 2022	hällmålning	thrap
21	22-sep		Nej, försvinner okt 2022	hällmålning	thrap
22	23-sep		Nej, försvinner jun 2023	hällmålning	piece
23	20-nov		ja	baksida skylt	tag
24	20-nov, 21-sep		Nej, försvinner okt 2022	undersidabro	båda
25	20-nov, 21- sep		ja	vägstaket	piece
26	20-nov		nej, okt 2022	baksida skylt	tag
27	20-nov		ja	baksida skylt	tag
28	21-sep		ja	hällmålning	piece
29	20-nov		ja	elskåp	tag
30	20-nov		ja	baksida skylt	tag
31	21-sep		ja	hällmålning	piece
32	20-nov		ja	baksida skylt	tag
33	20-nov		ja	baksida skylt	tag
34	20-nov		ja	baksida skylt	tag
35	20-nov		ja	baksida skylt	tag
36	21-dec		ja	undersida bro	thrap
37	20-okt		ja	baksida skylt	tags
38	20-nov		ja	baksida skylt	tags
39	20-nov		ja	baksida skylt	tags
40	20-nov, 21- sep		ja	undersida bro	båda
41	20-nov		ja	baksida skylt	tag
42	20-okt		ja	baksida skylt	tag
43	20-nov, 21- sept		ja	undersida bro	båda
44	21-dec		nej	undersidabro	thrap
45	20-okt		ja	baksida skylt	tag
46	20-nov		nej	vägstaket	bombning tag/thrap
47	20-nov, 21- dec		nej	undersida bro	båda
48	20-okt		ja	hällmålning	tags
49	21-okt		nej	baksida skylt	tags
50	20-okt, 21- dec		nej	hällmålning	båda
51	21-sep		nej	undersida bro	tag

	20-okt, 21-			
52	dec	nej	vägstaket	piece
53	20-okt	nej	vägstaket	tags
54	20-nov	nej	baksida skylt	tag
55	20-nov	nej	baksida skylt	tag
56	20-okt	nej	undersida bro	tags
57	20-okt	ja	baksida skylt	tag

Utöver detta kvantitativa mönster så kan man även se att Pook målar olika saker beroende på underlag. När Pook målar på baksidan av skyltar är de alltid tags som målas, hen målar aldrig throw ups eller pieces på denna sorts materiella lämning. Det enda undantaget till Pooks tag-målning på vägskyltar är vid ID.27 (fig.20) där Pook endast har målat ett P. Detta går att tolka som att Pook antingen ej hann klart eller att målaren inte hade nog med tid för att göra hela tag:en och målade endast sitt ”P”.

De må inte vara den platsen som Pook målar mest vid, men undersidan av broar är en av det mest inflytelserika kontexterna för Pooks målning. Denna kontext är platser som visar på störst variation av graffityper. Det går att finna tags, throw ups och pieces vid dessa platser. Det är dock viktigt att påpeka att på undersidan av broar existerar aldrig en throw up och en piece samtidigt eller vid varandra. De 2 vanligaste sätten som Pook målar under broar är:

1.1 Pook målar under en bro, där det målas ett flertal tags först

1.2 Pook återkommer till platsen inom ett år för att måla throw ups eller pieces vid samma plats

Det går att beskriva som att Pook reserverar en plats för att sedan måla större och bättre efter det förstnämnda taggandet utförts.

2.1 Pook anländer till undersidan av en bro och målar throw ups

2.2 inom ett år återvänder Pook till platsen för att antingen måla nya throw ups över de gamla, eller måla pieces över de gamla målningarna.

Exempel på detta är vid ID.13 (fig. 26–27). Tags och throw ups kan sitta på olika platser under broar. De kan sitta på stödpelarna i mitten eller längst brofästena. Detta i skillnad till de Pieces som målas under broar som alltid sitter på brofästena. Pieces målas endast på brofästen, vägstaket och berghällar då 6 av 8 hållmålningar är pieces. Att skapa konst på dessa bergsvägg lockar konstnärer oavsett tidsålder. De platta hållarna som Pook målar på är ofta de platserna han gör sina största och mest utförliga pieces på. Id 18, 20, 21, 22, 28, 31 är alla platser där Pook målar håll pieces vid (fig.29).

Graffitin idag är för vissa till för att visa upp vem man är. Man vill att ens målningar ska bevittnas av så många som möjligt (Genova 2025: 2,3). Detta görs genom att måla på platser där människor är i rörelse. Graffitin som upptäcktes under sträckans gång är alla riktade så att den enkelt och tydligt ska synas när man färdas, antingen med bil eller med tåg. Med att placera ens målningar längs dessa transportvägar kan man se till att så många som möjligt bevittnar ens målningar. Detta är precis som hur 60–70 % av alla hållristningar i Bohuslän är placerade längs kuster och i närheten av vatten (Ling 2014: 232). De moderna transportmedlen fanns

naturligtvis inte under bronsåldern när dessa hållristningar målades. Det man däremot använde för transport var båtar. Ling (2014) berättar om ett flertal olika orsaker till att hållristningarna ligger i närheten av de maritima gränserna. De orsaker till ristandet som beskrivs är att de ristades i samband med fiske, handel, kommunikationsvägar med andra grupper människor, maritima krig, ritualer och ceremonier vid vattnet eller i anknytning till båtbyggande (Ling 2014:221–227). Här kan vi se att ristningarna alla är i anknytelse till tydliga rörelsemönster hos bronsåldersmänniskan. Här ser vi att graffiti målades och hållristandet möjligen liknar varandra i sitt utförande. De båda konstformerna målas i närheten av platser med mänsklig rörelse. Dessa målningar är ett sätt att bli ihågkommen på utan att fysiskt behöva existera på platsen. Oavsett vilken av Lings (2014) hypoteser kring hållristningarna man använder så är det alla samma. Ristningarna har utförts för att folk är i rörelse här och detta är platser man återkommer till. Om det nu är för att det är en bra fiske plats, eller bara någonting längs vägen på en kommunikationsrut så är det fortfarande målat för att de ska synas. Om man ännu en gång tittar på hjortdjurs båtar i Tumlehed och deras hållmålningar som kan tolkas som sina unika ”tags”, används dessa för att visa på ett tydligt rörelsemönster hos sjöfararna. Inom graffiti finns det även ett intresse att måla på så svåråtkomliga platser som möjligt. Att måla där ingen annan har målat blir som att indirekt säga att man är bättre och visar att andra inte kan göra samma sak. Att måla på svåråtkomliga platser är någonting som även existerar bland hållmålningarna. Många av stenålderns hållmålningar är också placerade på platser som är svåra att komma åt. Ett exempel på detta är i Värmland vid Nedre Blomsjön. På Brureberget, där en rad djur motiv sitter mer än 4 meter över sjöns yta. Denna plats går bara att komma åt under vintern eller med båt (Janson et al 1989: 121,123). Denna hållmålning påminner mycket om detta graffiti fenomen, som även Pook tar del av med ett exempel vid ID. 28. Precis som hur hållmålningarna ligger vid kanten av en sjö, också känt som de forntida transportvägarna, är Pooks hållmålning vid ID.28 placerad uppe på en håll precis bredvid bilvägen.

Att utföra konst vid isolerade platser är någonting som majoriteten av de redogjorda konstformerna har gemensamt. Precis som hur hållristningarna i Bohuslän ofta var ristade på skyddade platser längs kusten och hur den paleolitiska människan målade i de skyddade grottorna kan en undersida av en bro bli en sorts modern grotta, ett sätt för nutidens graffiti konstnärer att måla vid skyddade lägen där man också kan visa upp sig för människor som färdas längs dessa sträckor. (Nordström 2021). Exempel på dessa skyddade platser är bland annat ID.10 (fig.9) eller ID.47, där målningarna finns på undersidan av broar alltså skyddade platser där transportvägar går, vilket innebär en stor folkrörelse igenom dessa platser. Många av de andra brofästena går även in här, trots att det inte är placerade direkt under.

Den lämning som är tydligast att datera är ID.25 som förmodligen uppkommer november 2020. En annan lämning som dateras till liknande tid är ID.14. Ekonomibyggnaden är otroligt svår att måla på under de andra två årstiderna på grund av den stora mängden flora och buskage som är placerad vid byggnad. På grund av denna årstidliga restriktion vet vi att graffiti målades ante quem november 2020.

Majoriteten av de små tags:en och de första bombningar uppkommer någon gång under 2020. Efter detta återkommer Pook till ett flertal av dessa platser för att göra större throwups /pieces vid platserna. Det vanligaste återkommandet är undersidan av broar. Detta återkommande liknar

den process som nämns i Zagarov och Hristov (2023) där de informerar om den paleolitiska grottan som konstlokal där det inte bara var ett konstant flöde av olika skapare, utan samma konstnärer kunde återkomma till samma plats ett flertal gånger för att revidera och förfinas sina målningar (Zagarov & Hristov 2023: 7). Precis som hur vissa platser är väldigt populära hos graffitimålare, där en risk finns att man får sin målning övermålad av en annan konstnär, precis som vid ID.53 där Pook blir övermålad av motivet "Nova", eller vid ID.12 där Pook målar över två andra tags. Inte bara är övermålandet och konkurrensen om en plats den samma vid de paleolitiska grottorna som hos graffitimålarna. Utan Pook precis som den paleolitiska människan återkommer till samma platser flera gånger. Alla platser som Pook återkommer till blir det större och mer avancerade målningar. Det är vanligt att Pook omvandlar en tag till en throw up, eller gör om en throw up till en piece. Pook kan även måla nya målningar av samma kategori. När de nya målningarna utförs är det alltid för att Pook har ändrat sin stil. Pook återkommer alltså för att visa upp någon sorts konstnärlig metamorfos och visa sin nya stil för världen.

Ett exempel på en plats där detta återkommande händer är vid ID.13. Där Pook målar först 2020 och sedan återkommer inom ett år (2021) till platsen och målar över sina gamla throw ups. Målning nummer 1 ändras inte, målning nummer 3 blir övermålad med en ny throw up. Målningen är helt i fyllt med vit färg och har en svartkontur till skillnad ifrån målningen som satt där innan. Ännu en gång ser målningsplats nummer 2 och 4 nästan identiska ut. Dessa två har gått från att vara throw ups till pieces, då de har fler färger i sig. Målningsplats 2 och 4 har nu olika nyanser av lila som ifyllnadsfärg, en svart konturlinje samt extra detaljer som finns över alla bokstäver i grön färg. Man ser att de förra målningarna är övermålade då man ser små vita stjärnor som är kvar 2021, från de röda throw ups som fanns 2020. Ingen av dessa målningar finns kvar utan de har alla blivit buffade.

Pook återkommer möjligen till dessa platser dem är lättillgängliga, och man vet att målningarna inte blir buffade där (Genova 2025: 3-4). Graffitimålarna har platser de föredrar att måla på. Dessa platser kan variera lite från målare till målare. (Genova 2025:3-4), men en av Pooks föredragna platser att måla på är på brofästen och under broar. Det syns då dessa platser är den sortens lämning som Pook återkommer flest gånger till.

Pook målar ofta på samma saker som många andra graffiti målare. Det som ofta målas på infrastruktur som broar och vägskyltar i anknytning till transportvägar. Inte bara är det vid bilvägar. graffitin har även en tendens att dra sig till tåg och annan rälstransport för att måla vid (Brown et al 2016:4). Men om man kollar på var Pook sätter sina målningar och undersöker mönster. Verkar det som att Pook tänker och målar som en graffitikonstnär, men att Pook tar avstånd från de olika subkulturer som finns inom graffitin. Pook må måla vid samma platser men tar alltid avstånd ifrån andra. platser som ID.25 fanns det redan ett flertal pieces innan Pook målade, men Pook väljer här att måla sin piece så långt bort som möjligt från andra på vägstaketet. Inte bara tar Pook avstånd här, utan detta märks även vid nummer som ID.16 där Pook målar en stor tag bland ett flertal olika throw ups med varierande motiv. Bortsett Det finns även två mindre tags så långt bort på byggnaden från resten som möjligt. Detta ser ut som ett

sätt där Pook bryter den norm och förväntan som finns vid platsen genom att måla en annan kategori av målning. För ett sista exempel så finns Pook i närområdet av Hall of Fame:et som sitter under motorvägen i närheten av ID.26. detta är en plats som Pook skulle kunna måla på då dessa platser är liknande lämningar som Pook målar på vanligtvis. Pooks målningar har även upptäckts på undersidan av broar som går direkt under E18 och E45.an tidigare som vid ID.15, men ingen Pook finns vid denna plats.

Hur Pook skiljer på sina Throw ups och Pieces är också unikt och är delvis orsaken till att definitionerna av throw up och piece behövde ändras. Skillnaden mellan dessa två kategorier kan vara ganska små. I andra fall brukar throw ups vara mindre, bara två färger och simplare, undertiden som pieces brukar ha fler färger, vara större och ibland ha året placerade bredvid en piece. Detta till skillnad ifrån Pooks målningar som är mer oförutsägbara i kategoriseringen då throw ups ibland kan vara större än pieces och till och med ha året den är utförd bredvid. En piece är alltid en piece men en throw up kan gå på en tunnlinje mellan de två kategorierna.

5. Slutdiskussion och slutsats

Pook målar specifika motiv beroende på vad det är för underlag. Målar Pook på baksidan av en vägskylt målar Pook alltid enkla tags. Om Pook målar på klippväggar är det alltid pieces. Under broar är där mest variation uppkommer. Det är ofta dessa platser som Pook återkommer till. Vid undersidan av broar börjar det oftast med enkla tags eller throw ups där målaren sedan återkommer inom ett år för att antingen måla fler throw ups eller större pieces. Undersidan av broar är de vanligaste platserna för Pook att återkomma till. De är de vanligaste platserna men inte de enda. När Pook återvänder till en plats är det alltid för att måla större målningar eller för att visa en konstnärlig utveckling. Pook återkommer aldrig till en plats bara för att måla fler tags, det är alltid throw ups eller pieces.

De målningarna av Pook som hittades under fältstudiens resa är placerade på olika lämningsstyper beroende på var på sträckan de finns. I Göteborgsområdet hittas alla målningar i anknytning till tågspåren, där de är målade så att de tydligt ska ses när man åker förbi med tåg. Vissa av målningarna går bara att åskåda om man åker tåg eller spårvagn, som ID.10. Detta jämfört med Värmland där i princip alla målningar sitter på infrastruktur i anknytning till bilvägarna. Att alla målningar i Göteborg är i anknytning till tågspåren och spårvagnarna är förmodligen bara för att det finns betydligt mycket mer räls i denna stad än någon annan stans på sträckan.

Pook är aktiv under åren 2020–2023 där målaren förmodligen börjar med att måla i Karlstad. Detta går att anta då den största bombningen som även har en av de tidigaste ante quem dateringarna finns här. Att bomba, som nämnt av Brown et al (2017) är ett av de första stegen i ens tags existens då man vill visa upp vem man är för omvärlden och göra ens nya identitet officiell. Efter bombningen så är det svårt att veta i exakt vilken ordning som målningarna utförs i. Men några mönster som vi ser är att 2020 är första gången Pook målar längs sträckan. Det är många tags, ett flertal throw ups och några pieces som målas. Några av Pooks första Pieces saknar en komplett ifyllnad och hade stort fokus på ytterkonturen och att highlighta den, Detta ser vi bland annat vid ID. 12 och 13. Inom ett år så har Pook ändrat sin stil. Vid ID.13 har målningarna blivit utbyta mot andra pieces (fig.26-27). Efter 2021 målar Pook 2 sorters Pieces. Antingen så är det en ifyllnadsfärg med highlights runt om målningen, som vid ID.13, 16, 20, 21, 25. Den andra piece varianten som målas består av en nyanserad ifyllnad där både kontur och ifyllnad har highlights vid sig som man ser vid ID.17, 22, 47. Denna variant av en piece existerar även vid Id punkter där Pook inte målat något tidigare och är därför inte exklusivt till Pooks återkommande. Exempel på platser där denna piece med nyanserad ifyllnad existerar, utan att Pook återkommer till platsen är: ID17 och 52.

Eftersom den nutida målarens mönster har studerats kan man även spekulera angående de forntida målarnas mönster. Det här arbetet öppnar upp för frågor som om de gamla hållristarna gjorde sina gamla hållristningar i förbindelse med deras transportvägar, och återkom dem till dessa platser och ristade igen, för att visa på någon personlig utveckling inom deras konstform?

Hade de gamla hällmålarna sina egna tags som dem målade? Som till exempel hur hjortdjursbåtarna vid Tumlehed betraktas vara unika målningar för en grupp människor och skulle kunna betraktas som deras signatur målning eller med graffiti termer, deras tag.

Resultatet av att ha använt RAÄ:s inventeringsguide för detta arbete har varit att man haft ett tydligt ramverk som hjälper till att definiera, kategorisera och beskriva en samtida lämning. Guiden har hjälpt detta arbete att ha en kontinuerlig och konsistent undersökningsmetod och dokumentation som inte hade funnits annars. Listan över saker som ska vara med i en inventeringsrapport hjälpte antecknandet. Att vid varje ID enkelt kunna följa inventeringskriterierna underlättade mycket, att då konkret kunna skriva

Inte bara var guiden värdefull för arbetet, fältstudien var även värdefull för guiden. Med hjälp av detta arbete kan man veta att styrdokumentet är ett effektivt sätt att undersöka samtida material, men några justeringar bör utföras. Riktlinjerna hjälper men är inte så effektiva som de kan vara och behöver därför anpassas för att fungera ännu bättre på detta samtida graffitimaterial. Det som behöver ändras är bland annat Motiv och beskrivningsfigurer då inget av beskrivningsorden för det forntida målningarna är ekvivalenta med tags, throw ups och pieces. Man kanske inte kan undersöka allt samtida material med detta styrdokument. Vi vet dock att med några få ändringar i riktlinjerna så går den att använda väldigt bra på det samtida graffiti materialet. Men detta arbete visar att styrdokumentet inte är bundet till det förflutna och kan användas på ett effektivt sätt inom de samtida studierna av arkeologi.

6.0 Sammanfattning

Detta arbete har undersökt och inventerat modern graffitti och följt graffitimotivet Pook längs sträckan Göteborg till Karlstad genom att använda sig av arkeologiska metoder och teorier. Det primära syftet i arbetet har varit att undersöka olika temporala och spatiala mönster hos målaren. Detta undersöktes för att försöka förstå sig på hur den moderna målaren tänker. Får man förståelse för den samtida målaren kan man göra paralleller till de forntida hållristarna och hållmålarna. Detta arbete använde sig av de fenomenologiska ramverken för den spatiala och temporala analysen. Målningarnas kategori, placering på lämningarna och riktning är av högsta värde för att få en djupare förståelse av denna graffitikonstnär. I studerandet av Pooks graffiti märks ett flertal olika mönster i hans målning. Pook börjar att måla ante quem november 2020, då Pook förmodligen börjar med att graffiti bomba i Karlstad. Efter detta målar Pook längs hela sträckan Karlstad till Göteborg under 2020. Pook åker denna sträcka en gång till inom ett år ante quem september 2021. Han målar både på nya platser, men återkommer även till ett flertal av de tidigare platser Pook målat vid. De platser som Pook återkommer mest till är undersidan av broar, där han målar över sina målningar med nya och stilistiskt annorlunda målningar av antingen samma kategori, eller en som betraktas vara finare. Pook målar sin tag vid 47 av 58 ID-nummer. Vägskyltar är den lämningstyp med flest ID-nummer, 19 olika för att vara exakt. Den andra mest bemålade lämningstypen är undersidan av broar där 16 separata ID-nummer hittades. Det alla ID-nummer har gemensamt är att det är riktade mot transportvägar och platser där människor är i rörelse. Här dras likheter mellan hållristningar och hållmålningar och de forntida transportvägarna, alltså vattnet. Den moderna och forntida målaren liknar varandra då båda riktar sig mot transportvägar och platser där folk är i rörelse.

Arbetets sekundära syfte har varit att undersöka om RAÄ:s inventeringsguide går att applicera på ett samtidsarkeologiskt graffitimaterial. Under arbetets gång visade det sig att riktlinjerna behövde justeras lite, för att fungera utan bekymmer. Detta gjordes genom att bland annat ändra beskrivningsorden för hållmålningar/ristningar, byta ut meter över havet till meter från bilväg och räls samt lägga till fler alternativ vid på skadestatus.

7.0 Referenser

- Bataille, G. (1955). *Prehistoric Painting : Lascaux or the Birth of Art*. Lausanne: SKIRA.
- Bawaya, M. (2007). Curation in Crisis. *Science*, 317(5841), 1025–1026 doi:10.1126/science.317.5841.1025.
- Bowen, T. E. (1999). Graffiti Art: A Contemporary Study of Toronto Artists. *Studies in Art Education*, 41(1), 22–39 doi:10.2307/1320248.
- Brown, G. H., Brunelle, L. M. och Malhotra, V. (2017). Tagging: Deviant behavior or adolescent rites of passage? *Culture & Psychology*, 23(4), 487–501 doi:10.1177/1354067X16660852.
- Burström, M. (2007) *Samtidsarkeologi : introduktion till ett forskningsfält*. Lund: Studentlitteratur.
- Bryning, E., Kendall, C., Leyland, M., Mitman, T. och Schofield, J. (2021). Fame and recognition in historic and contemporary graffiti: examples from New York City (US), Richmond Castle and Bristol (UK). *World Archaeology*, 53(3), 435–450 doi:10.1080/00438243.2022.2035802.
- Ceccato, V., Ioannidis, I. och Felson, M. (2025). Graffiti in pedestrian tunnels: A comparison of police records and crowdsourced data in Stockholm, Sweden. *Tunnelling and Underground Space Technology*, 159 106482 doi:10.1016/j.tust.2025.106482.
- Ferrell, J. (2004). *Crimes of style: urban graffiti and the politics of criminality*. Nachdr. Boston, Ma: Northeastern Univ. Press.
- Garruchi, R. (1858) ”*Graffiti de Pompéi*”. B.Duprat, Paris.
- Genova, C. (2025). *Graffiti gaze. The writers looking at urban territory and its places*. *City, Culture and Society*, 43 100674 doi:10.1016/j.ccs.2025.100674.
- Hale, A. (2023). *Graffiti Some Times*. goINDIGO, 16-24 Pages doi:10.48619/INDIGO.V0I0.700.
- Hannerz, E., & Kimvall, J. (2019). ‘Keep Fighting Malmö’: Graffiti and the negotiations of interests and control at Open walls. In *Creating the City: Identity, Memory and Participation Conference proceedings*
- Jacobson, S. (1996). *Den spraymålade bilden: graffitimåleriet som bildform, konströrelse och läroprocess*. Lund: Aerosol Art Archives.
- James R. Lasley. (1995). *New writing on the wall: Exploring the middle-class graffiti writing subculture*. *Deviant Behavior: An Interdisciplinary Journal*, 16,
- Janson, S. et al. (1989) *Hällristningar och hällmålningar i Sverige. 3., omarb. och utök. uppl. Stockholm: Forum*.
- Johnson, M. (2020) *Archaeological theory : an introduction Third edition*.
- Kersel, M. M. (2015). STORAGE WARS. *Journal of Eastern Mediterranean Archaeology and Heritage Studies*, 3(1), 42–54 doi:10.5325/jeasmedarcherstu.3.1.0042.
- Kimvall, J.(2005) *SKADEGÖRELSE KLOTTER NEDSKRÄPNING FÖRBJUDEN! C uppsats vid södertörns högskola*

- Kimvall, J. (2014) *The G-word : virtuosity and violation, negotiating and transforming graffiti*. Årsta: Dokument Press.
- Kimvall, J. (2019) 'Målning, bild och kulturarv: graffitimålningen Fascinate som visuell ekologi', in *Kontextualisering*, p. 83.
- Landry, D. (2019). 'Stop calling it graffiti': The visual rhetoric of contamination, consumption and colonization. *Current Sociology*, 67(5), 686–704 doi:10.1177/0011392118823830.
- Ling, J. (2014) *Elevated Rock Art: Towards a maritime understanding of Bronze Age rock art in northern Bohuslän, Sweden*
- Ling, J. (2024) *Hällristningarnas värld. Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur*.
- Merleau-Ponty, M. (1962). *Phenomenology of perception*. (C. Smith, Trans.). London: Routledge & Kegan Paul. (original verk 1945).
- Mubi Brighenti, A. (2010). At the Wall: Graffiti Writers, Urban Territoriality, and the Public Domain. *Space and Culture*, 13(3), 315–332 doi:10.1177/1206331210365283.
- Nordström, W (in press). *Göteborgsgraffitins Hauntologi* (preliminär titel). Doktorsavhandling vid institutionen för Historiska studier, Göteborgs Universitet: Göteborg
- Nordström, W. (2019) *Hällristningar och graffiti ur ett flerdimensionellt perspektiv: En mikroarkeologisk analys av textkommunikation via bilder på hällar under bronsåldern och i nutid*. C uppsats vid institutionen för Historiska studier, Göteborgs Universitet: Göteborg
- Nordström, W. (2021) *Explorativ graffiti: Flerdimensionalitet och polyagenter*. Masteruppsats vid institutionen för Historiska studier, Göteborgs Universitet: Göteborg
- Pani, R., & Sagliaschi, S. (2009). *Psychopathology of excitatory and compulsive aspects of vandalistic graffiti*. *Psychological Reports*, 1027–1038. doi:10.2466/PRO.105. F.1027-1038
- Rathje, W & Murphy, C (1992) *Rubbish!, The archaeology of garbage*.
- Riksantikvarieämbetet Red: Anna-Lena Olsson (2008) Handledning för inventering och dokumentation av forn och kulturlämningar för FMIS
- Schacter, R. (2014). The ugly truth: Street Art, Graffiti and the Creative City. *Art & the Public Sphere*, 3(2), 161–176 doi:10.1386/aps.3.2.161_1.
- Schulz Paulsson, B., Isendahl, C. och Frykman Markurth, F. (2019). Elk Heads at Sea: Maritime Hunters and Long-Distance Boat Journeys in Late Stone Age Fennoscandia. *Oxford Journal of Archaeology*, 38(4), 398–419 doi:10.1111/ojoa.12180.
- Stockholms universitet, SE och Hayden, H. (2019). *Kontextualisering. Teoretiska tillämpningar i konstvetenskap: 2*. Stockholm University Press.
- Tilley, C, (2004) *The Materiality of Stone Explorations in Landscape Phenomenology: 1*
- Valle, I. och Weiss, E. (2010). Participation in the figured world of graffiti. *Teaching and Teacher Education*, 26(1), 128–135 doi:10.1016/j.tate.2009.05.006.
- Garruchi, R. (1858) "Graffiti de Pompéi". B.Duprat, Paris.

Internetkällor:

Heather Mac Donald (2014) *Graffiti is always vandalism* in *The New York Times* <https://www.nytimes.com/roomfordebate/2014/07/11/when-does-graffiti-become-art/graffiti-is-always-vandalism> [Hämtad 2025-12-30]

IMDB *Beat Street* (1984)

https://www.imdb.com/title/tt0086946/?ref_=nv_sr_srg_0_tt_8_nm_0_in_0_q_beat%2520street [2026-01-01]

IMDB *Style Wars* (1983)

https://www.imdb.com/title/tt0177262/?ref_=nv_sr_srg_0_tt_8_nm_0_in_0_q_style%2520wars [Hämtad 2026-01-01]

IMDB *Wildstyle* (1982)

https://www.imdb.com/title/tt0084904/?ref_=nv_sr_srg_0_tt_6_nm_2_in_0_q_wild%2520style%2520 [Hämtad 2026-01-01]

Kulturmiljölagen (2013:548 / 1988:950) https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kulturmiljolag-1988950_sfs-1988-950/#K1 [hämtad 2026-01-01]

Lantmäteriet min karta <https://www.lantmateriet.se/sv/kartor/vara-karttjanster/min-karta/> [hämtad 2026-01-07]

Nämforsens hållristningsmuseum: <https://namforsen.com/namforsens-hallristningar/> [hämtad 2025-12-30]

Thames & Hudson *Subway art* (2015)

https://www.thamesandhudson.com/products/subway-art?srsltid=AfmBOopaRMB3xeR8iN0B6CphqOVC1F_IasZaGlaYDXE_JdgMPc73A1qr [2026-01-01]

Wik, Christer (2022) *Allt klotter längs E18: "Det förstör intrycket av Karlstad"* i *Nya Wermlands-Tidningen* <https://www.nwt.se/2022/04/08/karlstads-kommun-vill-att-trafikverket-tar-bort-allt-klotter-langs-e18-c5efa/> [hämtad 2025-12-31]

Bild referenser

Figur 3, 4, 10, 12, 14, 15, 17, 23 är alla kartor som använder Open Street Map som bakgrundskarta.

Figur 2: Bilden tillhör Helena Karlsson, och ingår i tidningsartikeln i *Allt klotter längs E18: "Det förstör intrycket av Karlstad"* i *Nya Wermlands-Tidningen* [hämtad 2025-12-31]

Figur 7: Bild tagen via Google Street View (2024)

https://www.google.com/maps/place/57%C2%B042'52.3%22N+11%C2%B059'31.8%22E/@57.7140137,11.9923939,3a,15y,318.2h,88.9t/data=!3m8!1e1!3m6!1s_wKem8uqILZVRLLV_yIH5g!2e0!5s20240801T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D1.0983989966098164%26panoid%3D_wKem8uqILZVRLLV_yIH5g%26yaw%3D318.20418660648664!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d57.714536!4d11.992155?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 8: Bild tagen via Google Street View (2025)

https://www.google.com/maps/place/57%C2%B043'02.0%22N+11%C2%B059'49.9%22E/@57.7170713,11.9973709,3a,15.4y,288.8h,90.3t/data=!3m7!1e1!3m5!1stP5hH1U3Sg2__QghHPYruA!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-0.2970148862940363%26panoid%3DtP5hH1U3Sg2__QghHPYruA%26yaw%3D288.8024303609208!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d57.717222!4d11.997184?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 11: Bild tagen via Google Street View (2025)

http://google.com/maps/place/57%C2%B053'23.4%22N+12%C2%B002'35.0%22E/@57.8915553,12.0430483,3a,75y,124.32h,87.42t/data=!3m7!1e1!3m5!1s9kp4BR9Gclq2kqOE53GEGw!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D2.5808592359945095%26panoid%3D9kp4BR9Gclq2kqOE53GEGw%26yaw%3D124.32217227804473!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d57.889842!4d12.043059?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 13: Bild tagen via Google Street View (2024)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B003'36.6%22N+12%C2%B040'52.8%22E/@59.0612005,12.6798512,3a,75y,1.8h,90t/data=!3m7!1e1!3m5!1sTfYWTZLiYC9AybY4S_in_w!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-0.00009540153314446798%26panoid%3DTfYWTZLiYC9AybY4S_in_w%26yaw%3D1.8047423390736426!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.06016!4d12.68133?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 16: Bild tagen via Google Street View (2020)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B008'00.2%22N+12%C2%B054'17.3%22E/@59.1337679,12.9060409,3a,75y,135.26h,86.76t/data=!3m7!1e1!3m5!1sGhKEGyyGqn8prSw_mEh55A!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D3.2416877966771978%26panoid%3DGhKEGyyGqn8prSw_mEh55A%26yaw%3D135.2631605464957!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.133396!4d12.904801?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 18: Bild tagen via Google Street View (2024)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'25.6%22N+13%C2%B016'12.9%22E/@59.3916709,13.2724187,3a,48.9y,233.78h,88.44t/data=!3m7!1e1!3m5!1sT2Rc2p5RqYFOhHc7cr49KQ!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D1.556001145128704%26panoid%3DT2Rc2p5RqYFOhHc7cr49KQ%26yaw%3D233.77833352852178!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.39044!4d13.27026?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 19: Bild tagen via Google Street View (2024)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B015'32.8%22N+12%C2%B059'42.0%22E/@59.2593263,12.993004,3a,75y,291.11h,90.68t/data=!3m7!1e1!3m5!1sZvZQO8ae9B6eFFm7afVkJg!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-0.6765014287424265%26panoid%3DZvZQO8ae9B6eFFm7afVkJg%26yaw%3D291.10764608772956!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.2591!4d12.99501?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 22: Bild tagen via Google Street View (2024)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'03.6%22N+13%C2%B020'09.1%22E/@59.3844894,13.3353337,3a,75y,43.26h,74.5t/data=!3m7!1e1!3m5!1s4kmyWhnto_UMhN9hBY3i6g!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D15.504326643189472%26panoid%3D4kmyWhnto_UMhN9hBY3i6g%26yaw%3D43.260212919274636!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.38434!4d13.335

865?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 24: Bild tagen via Google Street View (2025)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B022'55.6%22N+13%C2%B028'03.1%22E/@59.3820948,13.4702281,3a,75y,162.41h,82.1t/data=!3m7!1e1!3m5!1sf_Oyz80QAIBS_6BAdXdnLw!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D7.9035839432229125%26panoid%3Df_Oyz80QAIBS_6BAdXdnLw%26yaw%3D162.4142542142134!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.382117!4d13.46752?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 25: Bild tagen via Google Street View (2025)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'56.1%22N+13%C2%B032'02.8%22E/@59.3992451,13.5356295,3a,75y,343.22h,100.96t/data=!3m7!1e1!3m5!1sc8rZ-juFVYQq0yP8wCCwXw!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-10.962365503168229%26panoid%3Dc8rZ-juFVYQq0yP8wCCwXw%26yaw%3D343.2218571306394!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.398917!4d13.534118?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 26: Bild tagen via Google Street View (2021)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B003'36.6%22N+12%C2%B040'52.8%22E/@59.0612005,12.6798512,3a,75y,1.8h,90t/data=!3m7!1e1!3m5!1sTfYWTZLiYC9AybY4S_in_w!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-0.00009540153314446798%26panoid%3DTfYWTZLiYC9AybY4S_in_w%26yaw%3D1.8047423390736426!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.06016!4d12.68133?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 27: Bild tagen via Google Street View (2020)

<https://www.google.com/maps/place/59%C2%B004'05.1%22N+12%C2%B041'19.6%22E/@59.0684974,12.6880718,3a,75y,50.29h,84.11t/data=!3m8!1e1!3m6!1snJS011SCspWmdKE-p3OqyQ!2e0!5s20210901T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels->

pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D5.889862378609308%26panoid%3DnJS011SCspWmdKE-p3OqyQ%26yaw%3D50.29493843583289!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.06808!4d12.68878?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 28: Bild tagen via Google Street View (2021)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B004'05.1%22N+12%C2%B041'19.6%22E/@59.0684974,12.6880718,3a,75y,50.29h,84.11t/data=!3m8!1e1!3m6!1snJS011SCspWmdKE-p3OqyQ!2e0!5s20210901T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D5.889862378609308%26panoid%3DnJS011SCspWmdKE-p3OqyQ%26yaw%3D50.29493843583289!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.06808!4d12.68878?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 29: Bild tagen via Google Street View (2021)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B016'24.1%22N+13%C2%B000'47.3%22E/@59.273727,13.0131607,3a,48.9y,307.54h,84.8t/data=!3m8!1e1!3m6!1sVzqFwqCZNnwmGyYu9NY9RzQ!2e0!5s20211201T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D5.199610762866129%26panoid%3DVzqFwqCZNnwmGyYu9NY9RzQ%26yaw%3D307.536152948596!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.273353!4d13.013144?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Figur 30: Bild tagen via Google Street View (2022)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'58.2%22N+13%C2%B033'44.3%22E/@59.3997403,13.5621417,3a,75y,4.85h,90.92t/data=!3m8!1e1!3m6!1sZ2UOw4-0RBM84TXMkKrgXQ!2e0!5s20220501T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-0.9207833666128664%26panoid%3DZ2UOw4-0RBM84TXMkKrgXQ%26yaw%3D4.8513488113338745!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.39949!4d13.5623?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 1: Bild tagen via Google Street View (2024)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B008'09.2%22N+12%C2%B055'02.5%22E/@59.1357196,12.9169724,3a,75.4y,278.57h,87.53t/data=!3m7!1e1!3m5!1sfqJpSkoZbAcKc7rErGOELw!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D2.4668731120817426%26panoid%3DfqJpSkoZbAcKc7rErGOELw%26yaw%3D278.57260628722054!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.1359!4d12.91737?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 3: Bild tagen via Google Street View (2022)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B017'16.7%22N+13%C2%B003'04.0%22E/@59.288202,13.0509825,3a,75y,160.51h,77.25t/data=!3m7!1e1!3m5!1s_T2qVV39RxAfHr1MSeP11Q!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D12.754229966194131%26panoid%3D_T2qVV39RxAfHr1MSeP11Q%26yaw%3D160.50546133642194!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.28797!4d13.05111?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 4: Bild tagen via Google Street View (2020)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B017'16.7%22N+13%C2%B003'04.0%22E/@59.288202,13.0509825,3a,75y,160.51h,77.25t/data=!3m7!1e1!3m5!1s_T2qVV39RxAfHr1MSeP11Q!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D12.754229966194131%26panoid%3D_T2qVV39RxAfHr1MSeP11Q%26yaw%3D160.50546133642194!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.28797!4d13.05111?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 5: Bild tagen via Google Street View (2020)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B017'16.7%22N+13%C2%B003'04.0%22E/@59.288202,13.0509825,3a,75y,160.51h,77.25t/data=!3m7!1e1!3m5!1s_T2qVV39RxAfHr1MSeP11Q!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D12.754229966194131%26panoid%3D_T2qVV39RxAfHr1MSeP11Q%26yaw%3D160.50546133642194!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.28797!4d13.05111?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 6: Bild tagen via Google Street View (2024)

<https://www.google.com/maps/place/59%C2%B022'55.9%22N+13%C2%B022'17.3%22E/@59.38248,13.37072,3a,37.6y,73.86h,91.85t/data=!3m7!1e1!3m5!1sI4JS4mpI5OjONkPQ3ryhJQ!2e0!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels->

pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D-1.8487321849735423%26panoid%3DI4JS4mpI5OjONkPQ3ryhJQ%26yaw%3D73.86216427458317!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.38218!4d13.37146?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 7: Bild tagen via Google Street View (2020)

https://www.google.com/maps/@59.3823421,13.4719654,3a,75y,120.32h,81.75t/data=!3m8!1e1!3m6!1swDzH5wpOm0ZFevWx_ZkjZg!2e0!5s20201101T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-

pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D8.25282172285705%26panoid%3DwDzH5wpOm0ZFevWx_ZkjZg%26yaw%3D120.32220648311024!7i16384!8i8192?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 8: Bild tagen via Google Street View (2020)

https://www.google.com/maps/@59.3823421,13.4719654,3a,75y,120.32h,81.75t/data=!3m8!1e1!3m6!1swDzH5wpOm0ZFevWx_ZkjZg!2e0!5s20201101T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-

pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D8.25282172285705%26panoid%3DwDzH5wpOm0ZFevWx_ZkjZg%26yaw%3D120.32220648311024!7i16384!8i8192?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 9: Bild tagen via Google Street View (2021)

https://www.google.com/maps/@59.3837817,13.4819307,3a,31.8y,124.84h,86.07t/data=!3m8!1e1!3m6!1sF_iHrym8yLifGLbyvjpp3g!2e0!5s20211201T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-

pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D3.934997508692433%26panoid%3DF_iHrym8yLifGLbyvjpp3g%26yaw%3D124.84165806527314!7i16384!8i8192?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 10: Bild tagen via Google Street View (2022)

<https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'57.7%22N+13%C2%B034'57.7%22E/@59.3982693,13.5827247,3a,48.9y,352.82h,79.88t/data=!3m8!1e1!3m6!1s7FufpQSav538V1JNFhT00g!2e0!5s20220901T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels->

pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D10.1183955978221%26panoid%3D7FufpQSav538V1JNFhT00g%26yaw%3D352.8208467571312!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.39935!4d13.58269?entry=ttu&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

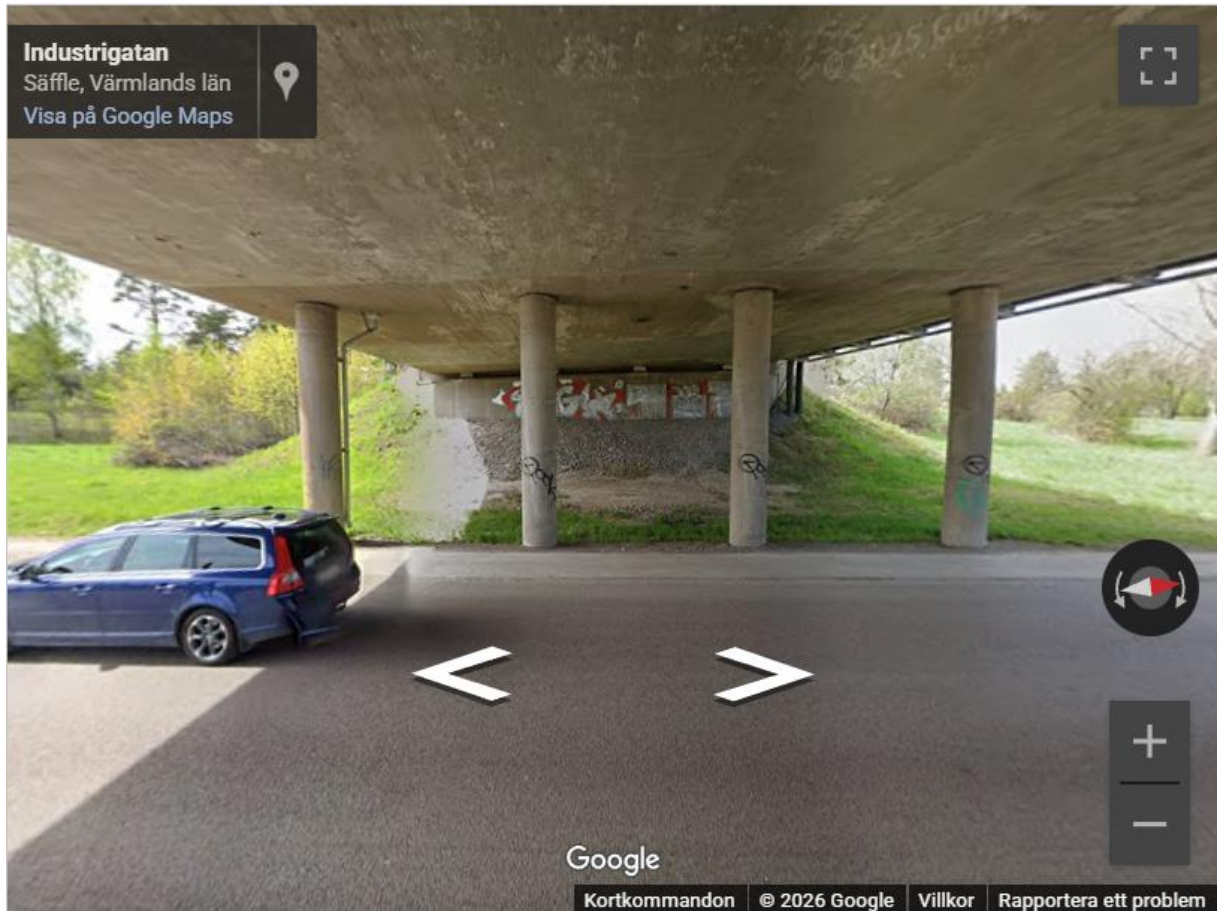
Bilaga 11: Bild tagen via Google Street View (2022)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'57.7%22N+13%C2%B034'57.7%22E/@59.3982873,13.5828846,3a,39.4y,172.51h,81.52t/data=!3m8!1e1!3m6!1s7fhaM1NLYEuS8CK06Y5tgw!2e0!5s20220901T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D8.48024789331211%26panoid%3D7fhaM1NLYEuS8CK06Y5tgw%26yaw%3D172.51177931943462!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.39935!4d13.58269?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

Bilaga 12: Bild tagen via Google Street View (2020)

https://www.google.com/maps/place/59%C2%B023'57.7%22N+13%C2%B034'57.7%22E/@59.3992206,13.5822647,3a,15y,18.63h,89.75t/data=!3m8!1e1!3m6!1sgrmssVXJk2XMTHGTi3a9Aw!2e0!5s20201001T000000!6shttps:%2F%2Fstreetviewpixels-pa.googleapis.com%2Fv1%2Fthumbnail%3Fcb_client%3Dmaps_sv.tactile%26w%3D900%26h%3D600%26pitch%3D0.24545416177107882%26panoid%3DgrmssVXJk2XMTHGTi3a9Aw%26yaw%3D18.633157452595267!7i16384!8i8192!4m4!3m3!8m2!3d59.39935!4d13.58269?entry=tту&g_ep=EgoyMDI2MDEwNi4wIKXMDSOASAFQAw%3D%3D [hämtad 2026-01-09]

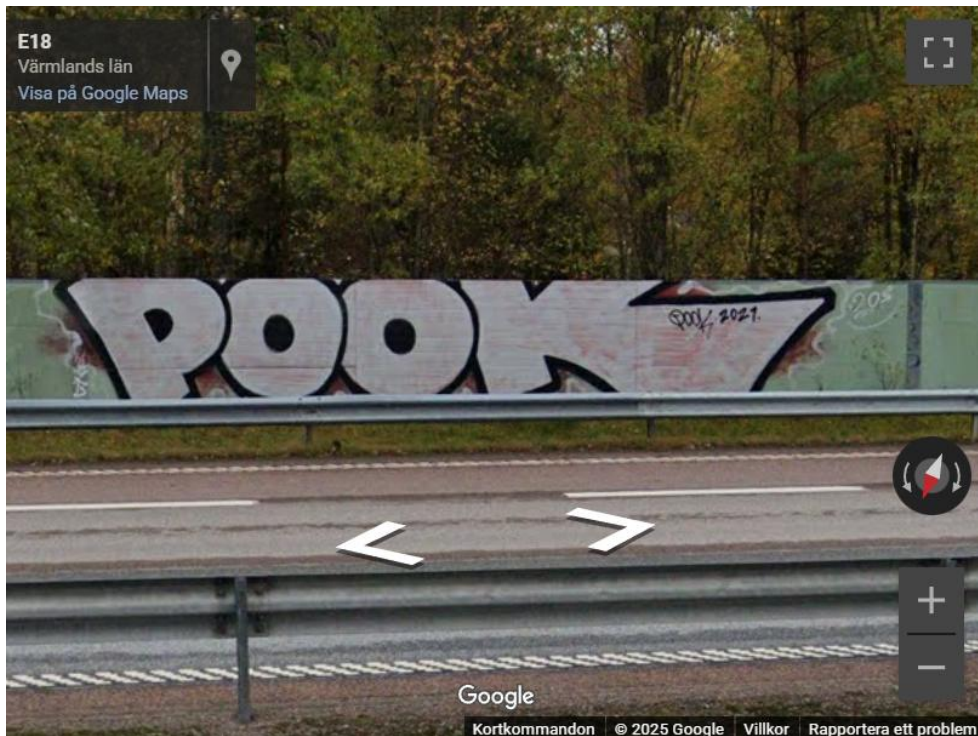
Bilagor:

Bilaga 1: ID.15. Bild via Google Street View

Bilaga 2: ID 18 fotograf: Viktor Karlin

Bilaga 3: ID.25 oktober 2022. Bild via Google Street View.

Bilaga 4: ID.25 november 2020. Bild via Google Street View.

Bilaga 5: ID.25 november 2020 från andra filen. Bild via Google Street View.

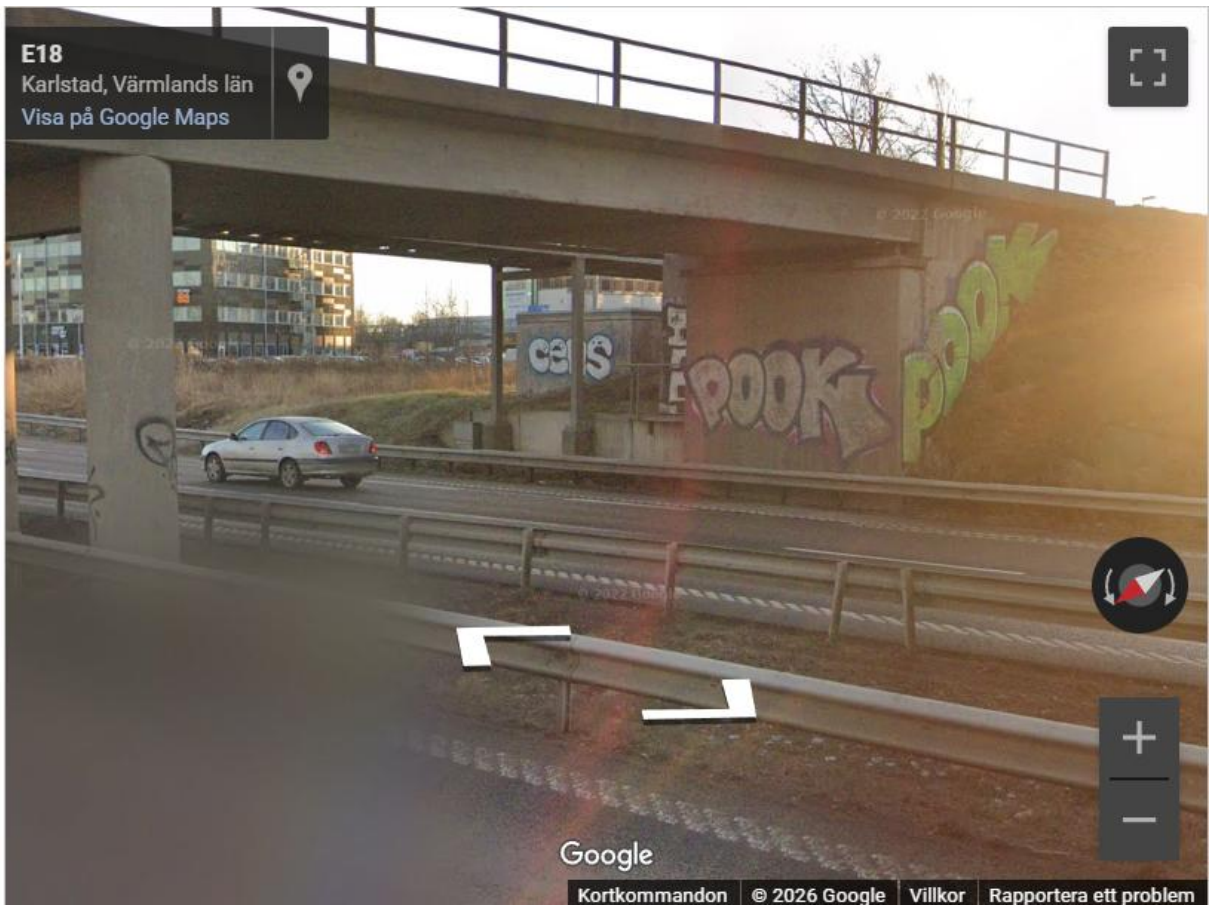
Bilaga 6: ID.43. Bild via Google Street View.

Bilaga 7: Id 46 år 2020. Bild via Google Street View.

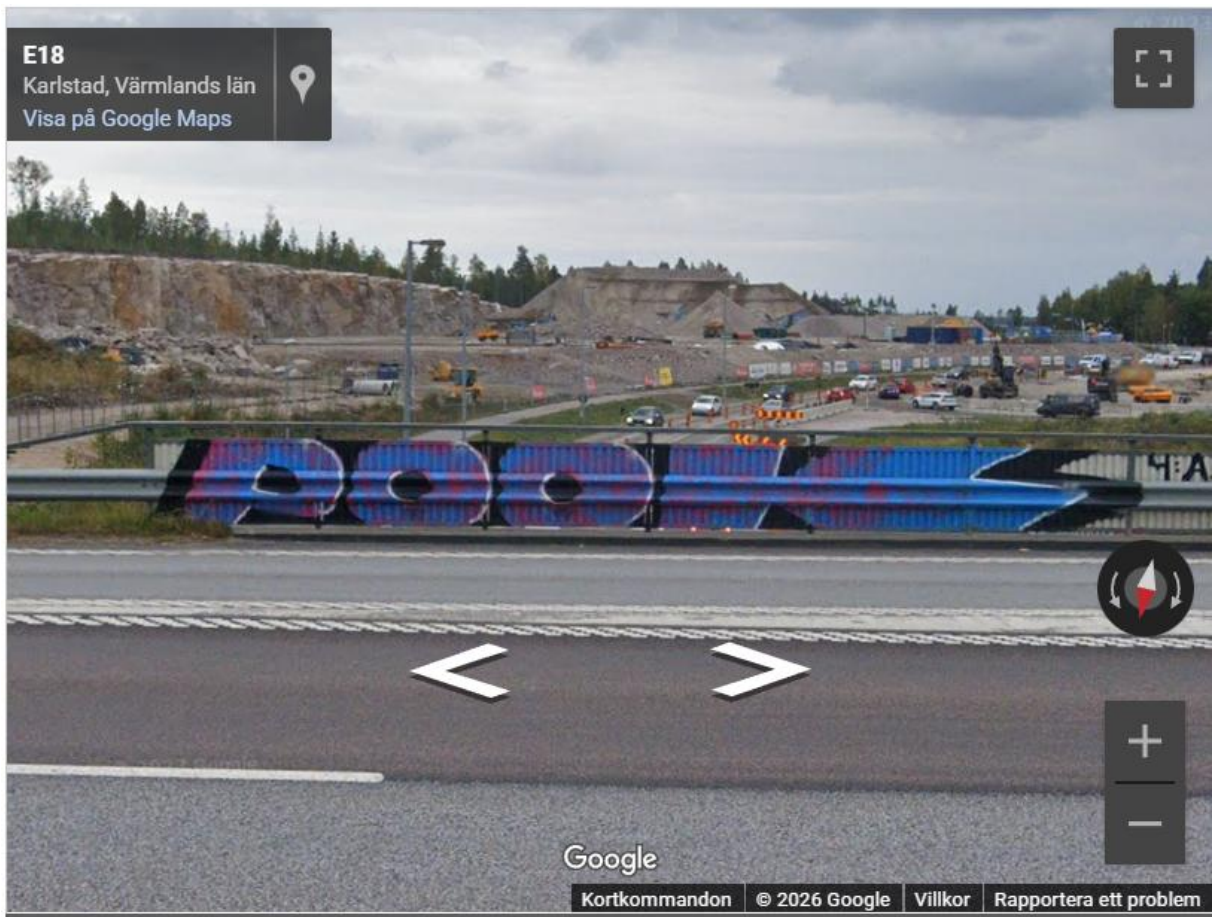
Bilaga 8: ID.46 år 2020. Bild Via Google Street View

Bilaga 9: ID.47 år 2021. Bild via Google Street View.

Bilaga 10: ID.53 år 2022. Bild via Google Street View.

Bilaga 11: ID.53 år 2022. Bild Via Google Street View.

Bilaga 12: ID.53 år 2020. Bild via Google Street View